DANIEL HJORT.

Sorgespel i fem Akter med fyra Tabläer.

Första gången uppfördt å Nya Theatern i Helsingfors den 26 November 1862.

Denna pjes må ej å någon theater uppföras, utan författarens eller hans rättsinnehafvares begifvande.

Personerna:

KARL, Hertig af Södermanland, Riksföreståndare.
ARVID STÅLARM, Krigsöfverste i Finland.
JOHAN FLEMING, son till Klaes Fleming och Ebba Stenbock.
OLOF KLAESSON, naturlig son till Klaes Fleming, adopterad.
ERICUS ERICI, Biskop i Åbo.
JOACHIM SCHEEL, Befälhafvare på Hertigens flotta.
DANIEL HJORT.
EBBA STENBOCK, enka efter Klaes Fleming.
SIGRID, Stålarms dotter.
KATRI.
ERIK BRAHE,
LAURENTIUS PAULINUS,
Biskop PETRUS af Wexiö,
} Beskickning från Sverige.
Officerare på Slottet i Åbo.
En Parlamentär.
Tvenne Borgare i Åbo.
En Soldat på Slottet.
Tvenne Soldater i Scheels läger.
En Fångvaktare.

Gäster. Soldater. Menighet från Åbo.

(Händelsen tilldrager sig 1599 på Åbo Slott och i dess närhet.)

FÖRSTA AKTEN.

(Stora salen på Åbo slott. På hvardera sidan något framåt fonden tvenne pelare. Emellan dem åt höger är Stålarmska vapensköldeu uppställd, omgifven af fanor och svärd, emellan pelarena åt venster den Flemingska, ståtligare och rikare ornerad. Åt höger en balkong. På muren i fonden ofvanom den äro följande latinska verser i röd skrift inhuggna:

Carolus huc veni, vici fudiqve rebelles;
Hinc abeo prorsus vestigia nulla relinqvens.
Huc iterum veniam, caveat sibi conscius omnis!
Non illo parcet tempore dextra reis.

En dörr på hvardera sidan närmare förgrunden. På venstra sidan en bönstol med en Mariebild).

Första Scenen.

ARVID STÅLARM. EBBA FLEMING. OLOF KLAESSON. DANIEL HJORT. *Senare* JOHAN FLEMING

DANIEL HJORT *(inträdande).*

Nu står derute hertigens beskickning.

EBBA FLEMING *(sorgklädd).*

Om än min make, du, Klaes Fleming lefvat,
De aldrig vågat hit i sådan tjenst!
Du svarta sorgdrägt, dig omkring min själ
Hvar ädling, som i Finland trogen blifvit

Sin konung, efter Fleming evigt bäre!
Men är vår makt densamma ej som då!
Vår kung densamma är, vår sak densamma —
Och hertigen dödsfienden, som då.
Tar du emot dem, Stålarm!

STÅLARM.

Låt oss höra;
Jag fruktar lika litet ord som svärd.

JOHAN FLEMING *(inkommer från vestra sidodörren med ett bref i handen).*

EBBA FLEMING.

God morgon, son!

JOHAN FLEMING.

God morgon vänner alla!
Jag kommer, för att afsked ta! Jag redan
Har öfver sorgeåret vistats här;
Mig Sigismund till Warschau återkallar.
(Räcker brefvet åt Stålarm).
Se här — och bjuder åt er dotter, Stålarm,
En plats hos drottningen.

STÅLARM *(ögnande i brefvet).*

Och ännu mer:
På nytt landstiga ämnar han i Sverige
Ännu i höst sin thron att återtaga.
Godt, godt, då kunna här vi vara lugna. —
Du ämnar resa?

JOHAN FLEMING.

Ja — och eder dotter?

STÅLARM.

Derom vi tala må ett ord ännu.
Du, Daniel Hjort, tag mellertid emot
Beskickningen. De här må svalka sig.

OLOF KLAESSON.

Hvad hin har farit i min käre broder?
Han knappt mig ser, är tvär, som vore han
Den adopterade och jag, minsann,
Den äkta pojken så till själ som moder.

(Alla gå utom Daniel Hjort).

Andra Scenen.

DANIEL HJORT. BESKICKNINGEN från Sverige, bestående af ERIK BRAHE, LAURENTIUS PAULINUS, och Biskop PETRUS af Wexiö.

DANIEL HJORT.

I värde herrar! vänten här en stund;
Snart Stålarm redo är att höra er.

ERIK BRAHE *(till Laurentius Paulinus).*

Säg känner ni den unge mannen der?
Det bor en stolthet i hans blick och hållning,
Som vore värd en Fleming.

LAURENTIUS PAULINUS.

En student,
Som tjenade bland juniorerne

I Wittenberg, den tid jag der tog graden.
Uppfostrad är han uti Flemings hus,
Ett hittebarn för öfrigt, fast det tycks
Som finska adelsöfvermodet smittat. *(Till Daniel Hjort).*
Är det ej Daniel Hjort? det tyckes mig,
Som förr vi sett hvarandra.

DANIEL HJORT.

Så det varit.

LAUR. PAULINUS.

Rätt mycket är förändradt, se'n vi tjente
Tillsammans under ljusets fana.

DANIEL HJORT.

Hoppas
Ni med ert tal mig vinna för er sak,
Ni tager miste.

LAUR. PAULINUS.

Hvilken sällsam tanke!
Dertill er ställning alltför ringa är.
Blott som en gammal vän jag talte här.

Tredje Scenen

DE FÖRRA. ARVID STÅLARM. JOHAN FLEMING. OLOF KLAESSON.

DANIEL HJORT *(för sig)*.

Nu skall det börja. Jag ej mäktar höra,
Min egen tanke vill mig sjelf förföra. *(Af.)*

STÅLARM.

Varen helsade! Från hertigen J kommen.
Vi äro icke vana från det hållet
Att höra något godt; dess mer tack skyldig
Jag eder blir, om nu det fallet är.

ERIK BRAHE.

På Svea-rikes vägnar komma vi
Och helsa dig med frid och vänskap, Stålarm!
Den vilda strid, som broder emot broder
Och hat mot hat och död mot död har ställt,
Ej längre för en sjelfvisk konungs skull
Vårt folk, vår fosterjord förstöra skall.
Du minns hur Sigismund, så snart han kronan
På pannan tryckt och tagit hyllningseden
Det land, som var hans fäders jord, uppfyllde
Med polska knektars vilda öfvermod
Och jesuiters stämplingar och list,
Och sökte så vår kyrkas rena tro
Och svenska folkets frihet undergräfva. —
Nu slagen af vårt svärd, till Polen flyktad,
På allmän riksdag hela Sveriges folk
Skiljt honom från vanhelgad kungamakt,
Och såsom föreståndare af riket
Gett styrelsen åt hertig Karl; lägg derför
Ditt vapen, Arvid Stålarm, ned, det du
Förrädiskt nu mot fosterlandet för,
Och skilj ej Finland mer, med fruktlöst motstånd,
Från glädjen af en dyrt beseglad fred.

STÅLARM.

Jag känner ingen annan fred än den,
Som sätter landets rätte konung åter

I frid uppå sin thron. Mig Sigismund
Har utnämnt till krigsöfverste i Finland,
Jag skall mitt vapen lägga ner, när han
Mig så befaller — ej då hertigen
Befaller det, ty annorlunda skall
Det fridens altar byggas, der jag tager
Utaf mitt svärd, än som ett trappsteg för
Riksföreståndar'n upp till Sveriges thron.

LAUR. PAULINUS.

Vet ni, hvad ni med dessa ord har sagt,
Vet ni, hvad med ett längre trots ni gör!
Som Fleming, eder företrädare,
Vill ni förakta folkets makt och vilja
Och ställer öfver det en sjelfvisk konung.
Hvar tror ni då väl, att en krona är?
Ett lån af Gud allen', som borgades
På folkets aktning; och när den är kränkt,
En skenbild blott af svunnen makt är kronan,
En hägring falsk, som intet fäste har
På himmel eller jord. Vänd åter, Stålarm,
Från orätt väg, än medan det är tid,
Och sök förlåtelse för allt hvad här
Du och Klaes Fleming brutit emot folket.

STÅLARM.

Om svenska folket har förglömt sin trohet,
Har Finland den ej glömt och skall ej glömma,
Så länge här en ädling finnes qvar,
Som heder har och svärd till dess försvar.
Det finska folket troget skall förbli
Sin kung, sin ed — och folket det är vi!

BISKOP PETRUS.

Ej samka ökad skuld med sådant tal
Till Herrans vrede öfver detta arma
Och ödelagda land. En trolös konung,
En kättersk kung är Sigismund, som velat
Med påfvelärans mörker släcka ut
Det rena ljuset af vår kyrkas tro.
Ej brottsligt uppror är, som störtat honom,
Ej hertigen, ej folket. Sjelf han gjort det,
Då de beslut, hvarmed Upsala-möte
Slöt en evärdlig ringmur kring vår kyrka,
Han falskt besvurit först och sedan brutit.
Ett folk, ett land, en tro är Sverige nu,
Och innan han ödmjukat sig för oss,
Skall Sveriges rike sorgsen enka stå,
Som glömt den brudgum, henne ej var värdig,
Och i Guds helga ord den tröst uppsöka,
Som läker alla sår, hur djupt de blöda.
Tro, Stålarm, icke att ditt trots förmår
Förändra det som himmelen beslutit;
Lägg derför ödmjukt ned ditt vapen nu,
Att Herrans hand ej tung på dig må falla.

STÅLARM.

Ers värdighet, jag är för litet bisp,
För att för det der kalfskinns pergamentet,
Som i Upsala prester skrefvo hop,
Uppoffra öfvertygelse och ära.
Jag trodde på min Gud, förr'n det fanns till,
Och än jag hoppas, han mig skydda vill.
Den kung, han gifvit svärdet uti hand,
Jag strider för till lifvets sista rand.

ERIK BRAHE.

Ert sista ord?

STÅLARM.

Jag underhandlar ej.

LAUR. PAULINUS.

Det svaret skall ni ångra än med sorg.
Minns hur ni redan en gång blef besegrad
Af hertigen och tvangs att honom hylla,
Minns hur det löfte då ni honom gaf,
Ni bröt på nytt. Snart skall han komma åter.
(Pekande på verserna ofvanför balkongen).
Den versen der, han då i muren högg,
Han hugga skall i blod på häfdens blad.
(Uppläsande den)
„Hit jag, Karl, har kommit och sett och betvingat ett uppror,
Härifrån åter jag går, lemnar ej spår af min hämd.
Men jag skall komma igen, enhvar förrädare bäfve!
Ingen förskoning då finns undan min straffande hand".

STÅLARM.

Vi den ej frukte. Orörd der den sitter
Och håller skarp vår blick och blankt vårt svärd.
Må detta bli det sista ord vi byta!

BISKOP PETRUS.

Så fortfar då att anse mera värd
En brottslig konung, än er fosterjord.
Med sorg vi resa åter, snart med svärd
Afgöras skall, hvad vi här bytt med ord.
(Erik Brahe, Laur. Paulinus och Biskop Petrus af Wexiö gå).

Fjerde Scenen.

ARVID STÅLARM. JOHAN FLEMING. OLOF KLAESSON.

OLOF KLAESSON.

God natt med er, J riddare af ordet,
God morgon strid och muntert lif igen,
God natt med kutter under jungfruburen,
God morgon trummors larm, kanoners brumbas,
God natt med middagslur och gäspning lång,
Snart börja vi vårt glada näringsfång!

JOHAN FLEMING.

Af rättvis harm mitt hjerta mot dem lågar.

STÅLARM.

Vill än' du från oss resa?

JOHAN FLEMING.

Resa nu?
Förråda vore det min konungs land,
Och fast mitt svärd i striden väger ringa,
Jag för min kung skall veta det att svinga.

STÅLARM.

Det hoppas jag utaf Klaes Flemings son.
Nu till fru Ebba! I sitt bönerum
Hon väntar oss. *(Stålarm går).*

Femte Scenen.

JOHAN FLEMING. OLOF KLAESSON.

JOHAN FLEMING.

Hör på ett ord, min bror!
Vi varit nu en tid ej riktigt goda
Uppå hvarandra.

OLOF KLAESSON.

Jag det märkt förväl;
Men kan ej dertill hitta på ett skäl.

JOHAN FLEMING.

Mitt felet är. Jag vet ej, men en misstro
Till dig, till mig, till allt mig fatta vill.
Hvarföre skulle Sigrid väl och mig
Man för hvarann bestämma? Väcka så
Uti min själ en fåfäng eld till lif!
Kall, sluten, bort hon drager sig för mig.
Om någon ann' hon älskar, är det dig.
Tag henne då, gör slut på mina tvifvel
Och gif mig ro! Er lycka skall bli min.

OLOF KLAESSON.

Är detta skälet till vår position?
Må hin all kärlek ta, som kastar så
Ett sjelfviskt grand i vänskaps klara blick
Och här oss begge hållit nu till narrar!
Jag Sigrids älskare! Ja, om hon vore
En fri och munter borgartös, då kunde
Jag väl ha vågat på en hemlig kyss.

Hon älska mig! Den allvarsamma, vackra
Och stolta flickan! Gå och säg åt henne
Det ordet blott, hon skrattade dig ut
Och gret på samma gång, att du ej bättre
Förstår dig på ett litet blygsamt hjerta,
Som troligen ej känner högre lott
Än att få falla dig om halsen blott.

JOHAN FLEMING.

Nej, nej.

OLOF KLAESSON.

Det der, det duger ej, min själ;
Hon måste än i denna dag bli din,
Ty annars drunknar uti älskarn hjelten,
Och sådant duger ej i tid som vår.

JOHAN FLEMING.

Men om hon icke älskar mig?

OLOF KLAESSON.

Åh prat!
En flicka bär sin tro ej fram på fat;
Den gömmer hon — ja, bilden är fatal —
Som en rekryt sitt hopp att bli genral.

JOHAN FLEMING.

Förlåt den misstro emot dig jag närt!

OLOF KLAESSON.

Gör ingenting. Jag ej stort bättre varit.
Ty som, näst hertigen, af allt på jorden
Jag hatar sorgen mest, så har jag sökt

Förnärmad vänskap vända bort i löje
Och skratta ut dig ur min glada själ.
Men som det orätt var, låt det bli glömdt!
Och nu — ett ord ej om hvad föregått;
Här har du gamla vännens hand tillbaka.

JOHAN FLEMING.

Jag tager den med hjertats tysta ånger,
Jag trycker den vid minnet af den stund,
Då, nyss till Finland kommen, första gången
Jag till min faders grafvård gick och der
Dig knäböjd såg med kind af tårar stänkt.
Hvem kunde derpå känna glade Olof,
Hvarom i Warschau jag så mycket hört.
Vi derför länge språkade tillsamman
Och kände ej hvarandra alls igen,
Till dess du hastigt mig om halsen for
Och ropade mitt namn. Och det blef afton,
Förrän vi skildes åt och himlens stjernor
Bevittnade vår vänskaps varma ed.

OLOF KLAESSON.

Och troget ock skall denna eden hållas.
Snart komma storm och strid, då pröfvas den;
Då vet du, hvar du har en trofast vän.

JOHAN FLEMING.

Nu låt oss följa Stålarm till min moder!

OLOF KLAESSON.

Ännu i dag blir flickan din — jag håller!
Och om jag vadet tappar, eger du
Min svarta frustande Arab.

JOHAN FLEMING.

Din tok!
Du aldrig kärlek kännt.

OLOF KLAESSON.

Blott åtta gånger,
Och hvar gång följd af små-förtret och ånger.
(Båda gå genom vestra sidodörren).

Sjette Scenen.

DANIEL HJORT *(träder in bakom pelarena, läsande i en gammal bok).*

Jag kan ej säga som den store talarn:
„I skrift och tanke finns min fröjd och tillflykt;
Så gladt finns intet, som ej gladare
Blir genom dem; så sorgligt intet finns,
Som genom dem ej mindre sorgligt blir".
Jag pröfvat denna sats, men den är falsk.
När dig jag läser, gamle Livius, o,
Ej fylls mitt bröst af glädje, men af ångest.
När jag på edra stora strider tänker,
Hur ringa synes mig ej denna strid!
När jag ert tappra, stolta folk beundrar,
Hvar ser ett sådant jag i denna tid?
När för min själ en Brutus, Marius stå,
Då faller blytungt öfver mig mitt öde,
Och, fängslad här af tacksamhetens skuld,
Mig sjelf jag måst' besegra. O! att aldrig
Jag skådat denna bok i Wittenberg,
Att aldrig annat för min tanke kommit
Än torr, spetsfundig dogmatik, den käpphäst,

På hvilken tiden, som en blodröd narr,
Nu rider karnaval. Bort, sköna bok!
Jag vill dig bränna upp. En bättre sats,
Än den jag nyss citerat, vill jag svära:
I dröm och kärlek finnes fröjd och tillflykt;
Så gladt finns intet, som ej gladare
Blir genom dem; så sorgligt intet finns,
Som genom dem ej mindre sorgligt blir. —
Slå upp ditt öga, kärlek, du som drömmer
Uti mitt bröst, att der blir ljus och frid,
Slå upp din blick och hviska Sigrids namn!
Jag henne lärt som barn. Vid stilla kärlek
Jag sett en engel blomma helig upp.
O! jag ej orätt läst i hennes blickar,
(tar fram ur boken en biljett).
De skygga, drömmande. J skrifna ord,
Åt henne yppen hvad jag ej kan säga.
(Gömmer biljetten vid Mariebilden).
Här uppå fridlyst rum, dit hon blott nalkas,
Jag lägger omärkt den. När hit hon kommer
Och ber sin bön, Guds moder bed för mig!
Man nalkas! det är hon och hennes far.
(Går ut genom högra sidodörren).

Sjunde Scenen.

ARVID STÅLARM. SIGRID *(med en krans af hvita rosor i handen. De inkomma bakom pelarena från venster samtalande).*

STÅLARM.

Min dotter! Redan alltför länge har
Trolofningen med Johan tyst du afböjt.

Det går ej längre an. Jag sjelf ju ser,
Hur dina kinders blommor blekna af.
Du älskar honom, hvarföre då längre? . . . . .

SIGRID.

Min dyre fader! Ingen ann' jag älskar
Än dig. Jag vill ej gifta mig. Har jag
Ej nog af kärlek här? Jag vill ej mer.
Till Warschau åter reser Johan Fleming.
Hvi vill du bort mig sända, att en främling
Vid hofvet dväljas! Låt mig bli hos dig,
Min gode fader!

STÅLARM.

Barnsligheter, Sigrid!
Dessutom reser Johan ej. Han blifver
I Finland qvar att dela här med oss
Den fara, som från Sverige hotar.

SIGRID.

Ah!

STÅLARM.

Nåväl, betänker du dig än?

SIGRID.

Låt mig
Inför Guds moder hålla här min bön;
Se'n skall jag svara dig.

STÅLARM.

Farväl till dess!
(För sig). Som snäckans perla gömmer sig för dagen

Och blygsamt drömmer i sin egen glans,
Hon sluter tyst sin kärlek i sin barm,
Min goda dotter! *(Går).*

Åttonde Scenen.

SIGRID *(på knä för Mariebilden).* KATRI *(senare).*

SIGRID.

Heliga Guds moder!
Min mor jag tidigt miste. Du min tröst,
Min moder blef; så hör min bön, som fordom!
Om andra dig förglömt, så hör dock mig!

KATRI *(smyger sig in bakom pelarena).*

Hur länge skall jag sörja i min själ,
Och ängslas dagliga uti mitt hjerta,
Hur länge skall min ovän sig förhäfva?

SIGRID.

Så rent, så hvitt, som dessa rosor, var
Engång mitt hjerta. Tyst det blöder nu,
Du heliga Guds moder, gif det frid!

KATRI.

En bön? Och här? Hvem är den hvita dufvan?
Tyst! Skrämmas skall hon, om hon blir mig varse.
Ej för att böner höra, hit jag smugit.
(Gömmer sig bakom Flemingska vapensköldeu).

SIGRID.

Gif åt mitt hjerta himlens kraft att segra
Uppå dess onda böjelser och tankar.
(Fäster kransen under Mariebilden).

Nionde Scenen.

DE FÖRRA. DANIEL HJORT *(från högra sidodörren)*.

KATRI *(för sig)*.

Der kommer han. O, att jag ensam vore
Med honom här! När skall den stunden slå?

DANIEL HJORT *(blickande på Sigrid)*.

Skall jag till hennes fötter falla? Fråga
Hvad kärlek blott kan våga? Nej, ej än'?

SIGRID *(blir varse biljetten, som Daniel Hjort gömt vid Mariebilden)*.

Hvad? Detta papper? . . . . .

DANIEL HJORT.

Ah, hon märker det!

SIGRID *(tager biljetten)*.

Till mig. Jag känner denna stil! O Gud!
Jag anar hvad den innehåller.

DANIEL HJORT.

Sigrid!

KATRI *(för sig)*.

Han älskar henne. Blommar här hans lycka,
Tyst, okänd som jag kom, jag går att dö.

SIGRID *(fattande sig)*.

Ni här? Ni skrifvit detta? Stanna! Tyst!
Hvad är som gifvit skäl till detta steg
Af er mot Stålarms dotter?

DANIEL HJORT.

Är det Sigrid,
Som talar så? O, nej, det är ej möjligt!
Har hon då glömt de ljufva barndomsstunder
Af fridfull lek i Qvidjas gröna lunder?
Har hon då glömt, den nu så stolta, kalla,
De fordna, glada, ljufva samtal alla
Vi höllo förr. Och är det hon, som talar?
Nej, hennes skenbild blott i dessa salar.

SIGRID.

Ni lönar illa det förtroende,
Min far bevisat er, och klandrar hårdt
Den rena vänskap, som ett barn er skänkt,
(med bortvändt ansigte)
Och om — — —

DANIEL HJORT.

Säg ut, jag redo är att höra.

SIGRID.

Och om man finge känna denna djerfhet,
Ni vet hvad er det kostade och mig.

DANIEL HJORT.

Ah!

SIGRID.

Här jag lägger brefvet, tag det åter.
En evig hemlighet emellan oss
Skall detta bli, er ingen förebrå.

DANIEL HJORT.

Ni älskar mig, ni älskar mig ändå!
O! säg blott det och jag skall lugnt försaka

SIGRID.

Ni ärelysten är. Om ni mig älskat,
Förvisst ni hade spart mig denna stund.
Jag er ej aktar.

DANIEL HJORT.

Ah — Farväl!

SIGRID.

Blif qvar!

KATRI *(för sig)*.

Jag andas åter. Snart jag honom har.

Tionde Scenen.

DE FÖRRA. ARVID STÅLARM. JOHAN FLEMING.

STÅLARM.

Är nu den lilla blyga oron öfver?

SIGRID.

Ja, jag bestämt mig.

STÅLARM.

Och så allvarsam?

SIGRID *(med förställd fröjd)*.

Du tycker det! Nå ja. Ett ja, min far,
Det flyger ej med fjärilsflygt på tungan.

Det tusen nycker, tusen skygga tankar
Besegra måste, som så länge bry oss,
Tills man tar mod och säger: här min hand!
(Räcker handen åt Johan Fleming).

JOHAN FLEMING.

Du ljufva hand! Hur har du icke låtit
Mig vänta uppå dig! Än darrar den,
Som om den bort sig ville från mig rycka.
(Kysser Sigrids hand).
Så tar jag denna pant uppå min lycka.
Nu finnes ingen sorg och saknad mer,
Och qvällens fest, som ämnad var att fira
Mitt afsked, du förvandlat i en fest,
Der kärleken är värd och fröjden gäst.

SIGRID.

Här är så qvaft i denna tunga sal!
Hvar är din moder? Låt oss gå till henne!

JOHAN FLEMING.

Kom hellre ned i slottets trädgård då!

SIGRID *(undvikande)*.

Re'n börjar aftonrodnan vestern måla,
Och höstens blommor halft förvissna' stå.

JOHAN FLEMING.

Ser du på dem, de vakna upp och stråla.
(Sigrid och Johan Fleming gå).

Elfte Scenen.

KATRI. ARVID STÅLARM. DANIEL HJORT.

STÅLARM.

Gå lätta ungdom med din lätta oro! —
Här, Daniel Hjort! Skrif dessa bref i ordning!
De skola hän till alla väderstreck,
Hvarhelst vi ha en stridsbror rask och käck.
Slut blir med frid och ro i slott som tjäll,
Men gladt vi skola fira denna qväll.
Hör svenner! *(Betjening inkommer).*
Tänden ljus, låt lampor glimma!
Snart strida vi, nu njuts en sorglös timma.
(Går, förenande sig med ankommande gäster. Festlig upplysning. Musik höres utom scenen).

Tolfte Scenen.

KATRI. DANIEL HJORT. FÅNGVAKTAREN.

FÅNGVAKTAREN.

Hvart nu så upprörd, mäster Daniel?

DANIEL HJORT.

Du!
Så! någon finns, som märker också mig.
Och denne är fångvaktarn, mannen från
De här i hvalfven lefvande begrafna.
En passlig man! Hvad vill du här?

FÅNGVAKTAREN.

Jag skulle
Blott säga till häruppe, att den siste
Af fångarna har dött i natt.

DANIEL HJORT.

Ha, ha!
Det var rätt lyckligt för den stackars karlen!
I dag är lyckan gäst på detta slott,
Från Flemings son allt ner till Flemings fångar.
Gå! Isig graflukt hemtar du hit upp!
Ej Arvid Stålarm nu har tid med dig.

FÅNGVAKTAREN.

Säg, är det sannt, att vi få krig igen?
Då lär ej hvalfvet länge hållas tomt!

DANIEL HJORT.

Får du ej någon annan dit, så skall
Jag komma sjelf och bjuda mig åt dig.

FÅNGVAKTAREN.

Utaf den der får intet klokt man höra.
(Fångvaktaren går).

Trettonde Scenen.

KATRI. DANIEL HJORT.

DANIEL HJORT.

Fly, fly, du kärlek, du, min sista dröm!
Du blef det bittraste af allt det bittra

Uti min lefnad! Hvarför blef just jag
En hemlös, vilsekommen gäst i verlden,
Ett hittebarn förutan namn och far?
Sin rot har minsta blomma, hafvets våg
Ger upphof åt en annan, mossan har
En grafsten dock att växa på, den fånge,
Som dog i natt, han hade dock engång
Ett lif att lefva för. Hvad eger jag!

KATRI *(framträdande).*

Mer, än du tror och mer, än här kan sägas.

DANIEL HJORT.

Ha! Åter qvinna står du i min väg!
Så tala, säg en gång, hvad vill du mig?

KATRI.

Jag har den fackla, som ditt dunkla öde
I blodrödt sken skall lysa upp och ge dig
Tillbaka allt, hvad här du saknat har.
Möt mig i morgon qväll vid slaget nio
På Åbo torg; man kommer, gå, farväl!
(Hon drager sig tillbaka bakom en pelare).

DANIEL HJORT *(aflägsnar sig långsamt, då han blir varse Ebba Fleming).*

Fjortonde Scenen.

KATRI. EBBA FLEMING.

EBBA FLEMING.

På nytt slår kriget vingen öfver norden; —
Och du, Klaes Fleming, är ett stoft i jorden!

Ner öfver oss din starka ande sänd
Och samma kraft i våra hjertan tänd,
Hvarmed du Finland höll med säker hand —
På tidens vilda stormupprörda vågor
Hur folket stod i uppror och i lågor! —
Vid svuren trohets säkra ankartand! .
Ditt svärd var härar, och din kraft var spord
Från Polens sol till norrskenet i nord,
Och Sveriges krona hängde på ditt ord!
Och samma själ, hur blid, hur varm den var
I hemmets ro; hans blick, hur ljuf och klar!
O! jag vid detta hjerta hvilat har.

KATRI *(som stigit fram och hört Ebba Flemings monolog, gör en hotande åtbörd och skall aflägsna sig, men märkes af Ebba Fleming, som förskräckt studsar tillbaka).*

EBBA FLEMING *(med ett anskri).*

Ah! hvem är ni! Hur har ni kommit hit?

KATRI.

Ohörd som sorgens suck i glädjens sal,
Omärkt som, bland de mäktige, föraktet.

EBBA FLEMING.

Bort hemska syn! Bort dit, hvar'från ni kom!

KATRI.

Det är för långt tillbak's till Österbotten.
Var helsad från dess grafvar och dess öknar!
Jag helsar dig ifrån din makes verk.

Femtonde Scenen.

DE FÖRRA. ARVID STÅLARM. OLOF KLAESSON. JOHAN FLEMING. SIGRID STÅLARM. GÄSTER.
(Vid Ebba Flemings anskri hafva alla inkommit och församlat sig i fonden).

EBBA FLEMING.

Ah! Drifven henne bort! *(Förenar sig med de andra).*

KATRI.

Kom mig ej när!
Bereden er på hvad som förestår.
I störtat folket i förderf och död,
Men fast vår gård ni bränt, och från oss röfvat
All kärleks kraft, så lefver hatet än!
Det smyger spårlöst fram vid tiggarstafven,
Det håller råd med skuggorna i grafven,
Lyss vid palatsets dörr, i kojan talar;
Då brista vapensköldar, remna salar.
Så länge lefver det, tills hämdens dag
Går ned i blod, — och detta hat är jag!
(Aflägsnar sig skyndsamt).

Slut på Första Akten.

ANDRA AKTEN.

(Åbo torg med domkyrkan i fonden. Till höger ingången till en bod. Något fram på scenen en schavott. Skymning.)

Första Scenen.

TVENNE BORGARE.

FÖRSTA BORGAREN.

God afton, du, hur' står det till?

ANDRA BORGAREN *(vid boddörren.)*

Ingenting att säga derom i så oroliga tider, som dessa.

FÖRSTA BORGAREN.

Sörj den som vill. Ger Gud dag, så ger han råd.

ANDRA BORGAREN.

Ja den som bara hade råd att vänta! Polsk inqvartering, dryga utskylder, flickorna bakom lås och bom, onda tecken på himmelen, spöken som strida i luften, sjöfarten hindrad till Sverige. — Usch! det finns en sorg på hvar fingerled den här tiden. Jag väntar bara att en vacker natt få se

slottet dansa polska med domkyrkan på ett munkrep, för att allt i verlden skall vara upp och ned, utom vi två.

FÖRSTA BORGAREN.

Ondt finnes det alltid, käre vän. Finnes det inte utom oss, så finnes det inom oss. „Ju strängare vår Herre uppfostrar oss, sade far min i tiden, dess bättre menar han det med oss“. Det säger Biskopen också. Ni var inte i kyrkan i sista söndags.

ANDRA BORGAREN.

Hade annat att tänka på, träffade en svensk skutfarare, en rask karl, må du tro. Hertigen har knäckt herrarne i Sverige och snart skall han komma hit också.

FÖRSTA BORGAREN.

Jo, jo, så säger man. Det finns många herrar i riket nu för tiden, och ju flere kockar, dess sämre soppa, och vi äro soppan vi — — —

ANDRA BORGAREN.

Som ätes opp ja. Låt se, låt se! Vet ni hvad, Jansson, det sker hiskeliga saker om natten, der omkring schavotten.

FÖRSTA BORGAREN.

Huh! Det mörknar redan!

ANDRA BORGAREN.

Jag har måst flytta min säng i ett annat rum, ty om midnatten tisslar och tasslar det jemt här

utanföre och lemnar oss ingen ro i huset. I går natt, Jansson ...

FÖRSTA BORGAREN.

Nå, i går natt .....

ANDRA BORGAREN *(stängande boden)*.

Så rang det liksom af domens klockor i luften, och här omkring schavotten sjöng en dödspsalm sig sjelf, utan att man visste, hvarifrån det kom.

FÖRSTA BORGAREN.

Huh, det är ruskigt och mörkt härute. God natt, kära bror!

ANDRA BORGAREN.

Bah! Vill du inte komma in och hålla mig sällskap?

FÖRSTA BORGAREN.

Tack, tack! I sådana här tider trifs man helst hemma vid ljus hos hustru och barn sina. Måtte det bli bättre tider för dem engång. God natt, god natt! *(Han går. Månen framskymtar ur moln och kastar svarta skuggor öfver scenen. Andra Borgaren går in i sin bod, den han stänger efter sig).*

Andra Scenen.

DANIEL HJORT *(inkommer)*.

„Jag har den fackla, som ditt dunkla öde
I blodrödt sken skall lysa upp“, så föllo

Ju hennes ord. Jag hör dem än, jag hört dem
Igenom sömnlös natt och dagens hvimmel.
Du öde, skall ditt dok du ändtligen
För mig upplyfta! Fader, moder, hem!
Hvad ljufva ord! jag sagt dem aldrig förr.
Är det en dröm, en dröm, som gäckar mig?
Min hela själ är väntan, mina sinnen
Försmält uti ett enda: hörseln. *(Lyssnar).* Hör jag
Ej steg, ej röster här!
(Tornuret slår nio). Ah, timman slår!

Tredje Scenen.

DANIEL HJORT. KATRI.

KATRI.

Hvar är du, för hvars skull i tjugu år
Min fot har blödande på törnen trampat,
Hvar är väl du, så känd och dock så okänd,
Uti hvars hand ett vapen jag förtror,
Som blodshämd starkt, som dödligt hat så segt?

DANIEL HJORT.

Om mig du menar, är jag här.

KATRI.

Jag lofvat
Dig säga, hvem du är. Jag kan än mer,
Jag kan dig föra till din moders famn
Och till din faders — graf.

DANIEL HJORT.

Ve, om ditt hjerta
En hopplös smärta känt och vågar dock
Min öde själ med falsk förhoppning gäcka!

KATRI.

Jag gäckas ej, om sjelf du mig ej gäckar.
Dock, innan någonting jag yppar, svara,
Om du har mod att allting öfvergifva,
Som förr du vördat, och i evig glömska
Försänka allt, hvad förr din kärlek egt?

DANIEL HJORT.

Du frågar om mitt mod. Ej mod behöfs,
Der ingen strid i fråga komma kan.
Du ser framför dig här ett hjerta blott,
Som ingen ömhet, ingen vänskap kännt,
Som törstat, törstat hela lifvet efter
En droppe kärlek och den aldrig nått,
Som likt en fogelunge, ensam lemnad
Uppå en öde klippa uti hafvet,
I gränslös, evig ensamhet förtvinar.
Du talte om min faders graf, hvar är den?
Om under klippors hvalf och jordens grund
Han låg fördold, jag sprängde dem och värmde
Det döda hjertat med mitt lif till lif!

KATRI.

Håll upp, att ej den sista kraft, jag spart
För denna stund, trots år af sorg och vanvett,
Flyr bort.

DANIEL HJORT.

Så fortfar, säg min faders namn,
Att i dess himmel jag får svalka mig!
(Griper i henne och skådar henne i ansigtet).
Du ljuger ej! En djefvul det ej kunde!

KATRI.

Ser lögnen ut som jag, då ljuger sanning.
I himlens stjernljus här jag för dig står.
Så sannt, som Gud har detta hvalfvet byggt,
Så sannt det öfver menniskornas synd,
Sjufaldt förlåten, sjufaldt remna skall,
Så sannt det är, att dagens klara sanning.
Jag till dig ropar med din faders namn:
Bengt Ilkainen.

DANIEL HJORT.

Det namnet förr jag hört.
Säg, var han icke en af dem, Klaes Fleming
I slottets fängselhålor lät förgås,
Till straff, för det de reste sig mot honom?
Ha! sjelf jag varit med och domen skrifvit.

KATRI.

Din faders bror det var. Din fader föll,
Då än ett omedvetet barn du var.
Långt upp i Österbotten stod hans gård,
En grushög nu, der ulf och ormar smyga.
Här finnes han, inunder galgen kastad
Och tredelt huggen af Klaes Flemings bödel.

DANIEL HJORT *(ilar upp till schavotten).*
Der! — Ha! Min fosterfar min faders bane!

KATRI *(sätter sig på schavottens trappsteg).*

Din fader var en fri och mäktig bonde.
I strid med Ryssland landet stod. Klaes Fleming
Var då krigsöfverste; — med vilda knektar
Hvar gård han fyllde, ty den stolte herrn
Oss bönder hatade, som honom vi.
Så höll han krigets röda fackla hånfullt
Vid jemn och varsam eld, för att med den
I våra gårdar nödens mordbrand tända.
I denna jemrens tid din mor dig födde.
Jag minns en qväll, som om i går det varit,
Din fader borta uti rian var,
Din moder satt med dig invid sitt bröst
Och såg för första gång det födselmärke,
Som du vid hjertat bär, och undrade
Hvad denna ormgadd väl betyda skulle.
Då vildt en skara utaf Flemings knektar
I rummet rusade, af blod bestänkta.
De hade varit hos din far i rian
Och fordrat der, att med den rest af säd,
Som våld och krig uppå hans åker lemnat,
Han genast skulle deras säckar fylla.
Bengt var den mannen ej, som slikt fördrog,
Den fräckaste han lyfte upp och slog
I blod till marken ned. De öfrige
Hans folk ur rian dref; en strid begynte,
Der knekten kom till korta. Flyende,
Förföljde af de våra, in de bröto
Uti din faders hus. Ej mer blott ord
Och armkraft gällde der, men spjut och pilar.
Då lyfte en soldat dig på sin arm,
Gick fram med dig till fönstret, ropande:

„Den första pil, J rikten emot oss,
Blir detta barnets död".
Din moder dignade på golfvet ned,
Och när hon åter vaknade, då stod
I lågor stugan, qvidande du låg
På halfbränd tröskel; upp hon tog dig, flög
Igenom eld och rök — och gården hann — der vred sig
Din fader i sitt blod, och långt från fjerran
Ljöd knektars hånskratt genom lågors gnissel.

DANIEL HJORT.

Jag hör det tydligt, som jag lågan ser
Och gården, skogen, — åkern bort till höger.
Ha! Minnet som en vådeld flammar upp
I dunklet af den natt, der förr jag famlat.

KATRI.

Förstärkning hade Flemings knektar fått,
De våra flytt, din fader sårad fallit,
Och de, som började med rån och våld,
Med mordbrand slutade sitt segerjubel.

DANIEL HJORT.

En skogsväg minns jag nu, en stormig natt.
Emot en qvinnas axel tyst jag låg
Och lekte der med ett par svarta lockar.

KATRI.

Det var din mor. Hon följde med din fader
Till Åbo, dit han skickades att klaga
Hos Fleming öfver knektarne.

DANIEL HJORT.

Nåväl?

KATRI.

Nåväl, för uppror och för mord beskylld,
Emedan han sin egendom försvarat
Mot Flemings knektar, dömdes han till bojor
Och skymflig död på stupstock. Fåfängt låg jag
På knä för Fleming, bedjande om nåd.
Den grymme mannen såg mig kallt i ögat
Och vände sig och — gick. Här är den plats,
Der skuldlöst flöt din faders blod!
Här är den plats, der liflös ned din moder
Af smärta dignat!
Här var det, som hon under nattens mörker
Gret blek sin kind och sörjde håret grått.
Här har hon lyft dig faderlös mot skyn
Och ropat ve, ve öfver mördarn Fleming.
Här tappade hon bort förståndets ljus
Och, liknöjdt irrande i skog och mark,
Åt bark af träd och sina tårar drack.

(Månen går för ett ögonblick fram ur molnen och kastar sitt sken öfver dem).

DANIEL HJORT.

Min mor, min mor, ja, det är du, är du!

KATRI.

Kom mig ej när, ej än min son du är!
Hör mig till slut, jag sedan dig skall höra.
Så satt jag engång invid vägens rand;
Förbi red Fleming med en guldsmidd skara,

Och halfdöd låg du vid mitt bittra hjerta.
Mig tycktes då, att alla goda men'skor
På jorden voro döda. Gud var död
Och himlen svepte sig, ett dunkelt sorgflor,
Kring all den döda verlden. Här allena
Uti mitt bröst ett hjerta slog; mig tycktes
Som i en dröm, att du var död, det gjorde
Min själ så godt. Vansinnets ljufva mörker
Omgaf mitt hjerta som en läkedom.
Se'n vet jag icke hvad som hände mer.
Allt nog — du qved ej mera vid min barm;
Och så kom jag tillbaks till Österbotten —
Gud vet uppå hvad sätt.

DANIEL HJORT.

Ah! det var då
Mig Fleming tog från vägen upp.
Du öde!

KATRI.

Der satt jag sedan på vår gårds ruiner
Och vackra visor sjöng till fåglars qvitter —
Så vackra visor! En jag minnes än:
„Min make föll i sitt röda blod,
Bödeln som prest vid kistan stod,
På grafvarna giftört växer".

DANIEL HJORT.

Hur bittert söndersliter denna syn
Den sista flik af vördnad, som jag än'
För Fleming hyser.

KATRI *(med återvunnen fattning).*

Fleming säger du!
Hans skuldregister än jag icke slutat.
Skrif upp på det, att han din slägt utrotat,
Då Österbotten som en enda man
Sig reste mot hans jernok opp. Bengt Poutu,
Din moders bror; Matts Ilkainen, din farbror,
För denna stupstock fallit, eller hungrat
Ihjäl i slottets mörka fängselhålor.
Ej finnes qvar i hela Österbotten
En enda man, som var din faders vän.
På härjad åker röstar lemnad plog,
Och floden suckar emot blodig strand,
På härden ligger elden svart och död,
Och kyrkan står, en öde helgedom.
Hvarthän du ser i Finlands skilda trakter,
Borggårdar blott och kyrkogårdar frodas.
Och sjelfva gräset uppå grafven hviskar:
Hämd öfver Flemings ätt i sista led!
Det ropet gaf mig åter min besinning,
Mitt öga tändes, minnet vaknade
Och dig jag mindes, mindes hur jag smög
Ifrån dig, att du ej det skulle höra,
Och hur jag såg dig se'n på Flemings arm
I vägens dam vid krökningen försvinna.
Jag upp dig sökte, såg dig, kände dig.
Dock aldrig skall jag i en moders famn
Den sonen sluta, som Klaes Fleming uppfödt,
Förrän sin äkthet han bevisat mig.

DANIEL HJORT *(faller på knä och blottar sitt bröst).*

Se ormens gadd uppå mitt bröst och slut mig
Intill ditt hjerta!

KATRI.

Gå tillbaks till slottet!

DANIEL HJORT.

O moder! mer du hatar, än du älskar.

KATRI.

Af kärlek hatar jag. Se här, min son!
Tag denna ring, den tryckte hertig Karl,
Då än en ung och fridsäll prins han var,
Din far på hand, då denne segrande
För folket en gång talte stolt på riksdag.
Den ringen följde honom in i döden,
Den hör dig till som arf.

DANIEL HJORT *(sedan han försökt den).*

Invid mitt hjerta
Den hvila skall, nytt lif ingjuta der.
Och nu min moder. *(Breder ut armarna emot Katri).*

KATRI *(vänder sig bort).*

När du först bevisat,
Att du är folkets son. Till dess farväl!

DANIEL HJORT.

Ja, neka, moder, neka mig din famn,
Så länge än jag håller detta namn,
Så länge än jag denna klädnad bär.
Som spunnen utaf Flemings silke är,
Så länge än jag tjenar denna makt,
Som folket uti natt och bojor bragt, —
Ja, neka till att skåda på din son,

Så länge han är sina fäders hån,
Så länge tills han slitit ur sin själ
Allt, allt, som var. Till dess farväl, farväl!
(Han går).

Fjerde Scenen.

KATRI *(ensam).*

Han går! Hvad har jag sagt? Hvad gjort? Min kraft,
Min kraft mig öfverger.
(Famlar till pålen och omsluter den krampaktigt).
Der går han, o min son!
Se stjernljus sväfva kring hans mörka lockar,
Och hög som natten växer hans gestalt.
Du älskade, du lif, du vår, du sol,
Vänd åter i min famn! . . . . Han hör ej mer.
(Hon dignar ned på schavotten).

Tablå.

(Studerrummet hos Ericus Erici).

Femte Scenen.

ERICUS ERICI *(sitter och skrifver. Bibeln och några andra böcker på bordet).* ARVID STÅLARM *(inträder).*

STÅLARM.

God afton, ers högvördighet! Jag stör?

ERICUS ERICI.

För ingen del. Det är ett arbete,
Som när som helst jag åter kan ta vid.

Guds milda lära här jag tecknar upp
I enkla ord för folket, och så länge
Hans andes frid bor i min själ, förmår
All verldens strid mig icke deri störa.

STÅLARM.

Ett godt och nyttigt verk! Dock tyckes mig
Ni orätt gör, herr bisp, då så ni drager
Ert snille bort från statens ärender,
Som nu behöfva krafter mer än nå'nsin.

ERICUS ERICI.

Hvar men'ska har sin gifna plats i lifvet,
Jag tackar Gud för min och verkar der.
Om ni tillåter, skrifver jag till slut
Den mening, som ni med er ankomst afbröt.

STÅLARM *(under det Ericus skrifver).*

Ni är mig just en general, herr bisp.
Ert stridsfält är det hvita pergamentet,
Der svarta bibelsprängda små soldater
Marschera uppå ert kommando fram.
Bläckhornet är fältlägret och er själ
Det mynthus, hvarur ni i guld betalar
Den rika solden åt er trogna skara.
Så leker ni som barn med tennsoldater
Och bryr er litet om, hur det ser ut
I statens stora, sönderfallna hushåll.
Men säg, herr general, hvem är väl då
Motståndaren, som så upptar er omsorg,
Att för allt annat blind ni är?

ERICUS ERICI *(bortläggande pergamentet).*

Det är
Det onda, egenmäktiga och mörka,
Hvari vi men'skor famla; och när det
En gång är kufvadt, då, krigsöfverste,
Ha dessa droppar bläck dock mer förmått
Än strömmar utaf blod, som svärd utgjutit.

STÅLARM.

Ni gamle svärmare, så vill ni ställa
Er utom tiden, tills med oberäknadt vingslag
Den slår er hämdfull ned i stoftet snart.

ERICUS ERICI.

Hvad menar ni? Hvad har jag väl att frukta?

STÅLARM.

En ädel fromsint man ni är, Erici.
Ej ni, som mången af vårt presterskap,
Sökt reta folket upp emot sin konung,
Men manat det tvärtom till fridsamhet,
Der så ni kunnat. Er förtjenst det är,
Att finska kyrkan stått så lugn, så värdig
I alla tidens skiften. Ingen står
Af rikets prester derför så i aktning
Hos konungen som ni, och ingen hatas
Af hertigen så mycket just som ni.

ERICUS ERICI.

Tyvärr! Jag vet det sednare.

STÅLARM.

Nåväl,
Till eder kunskap har väl också kommit
Det rykte, som er hela hjord har skrämt
Och spridt i hopar omkring torg och gator.

ERICUS ERICI.

Det rykte menar ni, som åter vaknat,
Att hertigen är hit på väg. Än se'n?

STÅLARM.

Än se'n? — Jag kommit att en tillflyktsort
Er bjuda inom slottet.

ERICUS ERICI.

Jag er tackar,
Men tror mig ej behöfva den. Mitt rum,
Det är min borg, min värnlöshet mitt vapen.

STÅLARM.

Ni vill då hellre ensam stå?

ERICUS ERICI.

Ej ensam;
Med min församling och mitt hopp på Gud.
Jag är en kyrkans man. Jag ej förstår mig
På edra strider, all min uppgift är
Vår kyrka skydda lika mot de anfall,
Som Sigismund med påfvelärans villor
Försökt mot den, och lika mot det sätt,
Hvarpå vår ärelystna hertig söker
Att den begagna som en stege upp

Till Sveriges thron. Ni ser såled's, jag har
Ej något ondt af hertigen att frukta,
Om han ock fruktar mig, då ondt han gör.
Jag önskar ingen gunst af Sigismund,
Om han den ock mig ger, då rätt jag handlar.
„Förliter ej på förstar", är mitt valspråk,
Följ Herrans stämma i ditt samvets dom!

STÅLARM *(stiger upp)*.

Och huru lyder då ert samvets dom?

ERICUS ERICI.

Den passar ej för edra öron, Stålarm!

STÅLARM.

Låt höra dock, jag har ett godt humör.

ERICUS ERICI.

Välan om ni så vill! Som Abels blod
Ur jorden ropade uppå en broder,
Så ropar folkets blod ock öfver er.
Jag sjelf har utgått från det ringa folket
Och lidit med det, tröstat, der jag kunnat;
Men kunde slottets fängselhålor tala,
Och hade landets hundra galgar tungor,
De skulle hviska oerhörda ord,
Om hur ni herrar här er makt begagnat; —
Vill än ni höra på mitt samvets dom?

STÅLARM.

Nog nu, herr bisp! Jag rår ej för det der.
Klaes Fleming stundom tog för hårdt uti,
Och jag ock önskar mycket vore ogjordt.

Men som det är, ni glömmer dock en sak,
Att der vi hårdt förfarit, ha vi straffat,
Och der vi straffat, ha vi straffat brott,
Om våldsamt uppror ej ni nämner dygd.
Ha! Ha! Var det er dom? Jag svarar bäst:
Den, som i leken går, får leken tåla.

(Kanonskott i fjerran).

Tyst! Hvad är det? Man skjuter uppå slottet.

Sjette Scenen.

DE FÖRRA. OLOF KLAESSON *(rustad till strid).*

OLOF KLAESSON.

Till slottet skynda, Stålarm! Knappt du gått,
Så kom ett ilbud ifrån Kastelholm,
Det taget är af hertigens galejor,
Vår vän Salomon Ille, slottsherrn, fången.
Knappt hade budet återhemtat sig,
Så dök ur fjärdens vatten flottan upp.

STÅLARM.

Är hertigen på flottan sjelf?

OLOF KLAESSON.

Han har
Landstigit med en här vid Helsingfors.
Jag skyndar till vår krigshär att den föra
Mot honom ut. Farväl om ej vi råkas
Igen, tryck Johans hand på mina vägnar!

(Olof Klaesson går).

STÅLARM.

Farväl, herr bisp, ni hör, jag måste skynda.

(Stålarm går).

Sjunde Scenen.

ERICUS ERICI *(ordnande sina papper).*

Den, som i leken gått, får leken tåla,
Den, som har gripit svärd, med svärd förgås;
Gud styre allt! — Hvar var jag nu igen?

(Han börjar skrifva).

Slut på Andra Akten.

TREDJE AKTEN.

(Scenen är närmast murarne på slottet. Till venster en kanonglugg, bredvid den en knekt med brinnande lunta. Till höger fram på scenen en tom kanonlavett).

Första Scenen.

DANIEL HJORT. EN KNEKT.

DANIEL HJORT.

Nå, hvarför skjuter du ej?

KNEKTEN.

Dum jag vore,
Om jag ej väntade. Så ädel vara
Som krut har bättre mål än luft.

DANIEL HJORT.

Ja, visst!

KNEKTEN.

Ser ni den der galejan der. Den kommer
Allt närmare. Snart vänder stäfven till.
Då, — fyr! ej förr! — Ni skall få se, hur masten
Skall braka ner och rorman mista knoppen.

DANIEL HJORT.

Hvad har du då mot honom?

KNEKTEN.

Lustig fråga!
Han är ju knekt som jag.

DANIEL HJORT.

Och derför skjuter
Du honom ner.

KNEKTEN.

Han gör så han med mig.

DANIEL HJORT.

Och hvarför?

KNEKTEN.

Hm! Derför att jag med honom
Gör just på samma sätt.

DANIEL HJORT.

Och hvarför?

KNEKTEN.

Fan vet hvarför!

DANIEL HJORT.

Nå vill du veta't, så vet jag hvarför.

KNEKTEN.

Jag också, för att ordern lyder: skjut!

DANIEL HJORT.

Åhnej, min vän! Om Stålarm dig befallt
Att krossa här ditt hufvud emot muren,

Du skakade på hufvu't först ändå.
Nej, men han skjuter, han, för hertigen,
Som är så vänlig mot det arma folket,
Det du som folkets son i grund föraktar.
Han kyrkan rensa vill från syndigt bruk,
Du med att det försvara himlen vinna.
Han hatar jesuiterna och adeln,
Och du, du älskar båda uti grund
Och derför gör du ganska rätt uti
Att slagtas här för dem och slagta. Skjut!

KNEKTEN *(betänksamt)*.

Hvad pratar ni?

DANIEL HJORT.

Hör på, hvem var din far?

KNEKTEN.

Det angår icke er?

DANIEL HJORT.

Visst ej en bonde,
Ty bondehertigen föraktar du
Och skjuter ner hans folk. Nu vänder stäfven.
Skjut ner den dumma rorman der, som tjenar
En herre, som på lumpet småfolk tänker.

KNEKTEN.

Skjut sjelf, här har ni luntan.

DANIEL HJORT.

Nej, min gosse!
Om ock en knekt jag vore såsom du,

Jag icke för din lilla sold det gjorde,
Två gånger mindre än den knektarna
Hos hertigen med skuldfritt samvet njuta.
(Drager sig undan).

KNEKTEN.

Hvad mente han? Bor satan eller Gud
I den der svarta rocken. All min kraft
Han pratat bort. Nå, gudskelof, det är
För sent att skjuta. — Tvenne gånger mindre
Än solden, hvilken hertigen består! —
Hvad rör det mig? Om icke bort han gått,
Jag huggit honom ner. — Ett sällsamt tal!
Hvad skall jag göra nu? När i ens hufvud
Rätt underliga tankar vakna upp,
Är bäst med en god vän att derom språka.
(Han går).

Andra Scenen.

DANIEL HJORT *(inkommer, sätter sig på kanonlavetten och blickar efter knekten).*

Det var det första — skall det bli det sista?

Tredje Scenen.

DANIEL HJORT. SIGRID STÅLARM.

DANIEL HJORT *(för sig).*

Åh, jungfru Sigrid! Se så blek hon är,
Den lilla engeln slokar sina vingar,
Som om hon vandrat öfver lik ochblod,

Som om hon varit ner i fängselhvalfven
Och sjungit Johan Flemings kärleksvisor
Till kedjors rassel. Det var god idé!
(Högt). God morgon, fröken Stålarm!
(För sig). Sa' jag Blodarm!

SIGRID.

Hur mår du Daniel?

DANIEL HJORT.

Tackar, ganska bra,
Om blott jag undantar en ryslig dröm
I går på aftonqvisten.

SIGRID.

Tälj den då!
Du drömde kanske, att du såg ett altar,
Dit tyst en flicka kom och lade ner
Ett offer, och det offret det var hjertat.
Oroligt var det, ville icke hållas
På altaret, men himlens englar kommo
Och vaggade det in i sömn till slut
Och sade se'n till dig, som stod der när:
Väck ej det hjertat upp med dina suckar,
Låt det ha frid och ljus.

DANIEL HJORT.

En vacker dröm!
Men nej, jag drömmer ej så vackra drömmar,
Jag drömde, att jag såg en blodig stupstock . . . . .
Men det förstår ni ej och det kan vara
Det bästa, om det ej det sämsta vore,
Att ni en gång dock måste det förstå.

SIGRID.

Förvirradt talar du.

DANIEL HJORT.

Förvirring är
Ju tidens lösen och förvirring är
Den enda lösningen på lifvets gåta.

SIGRID.

O, nej! försoning, frid.

DANIEL HJORT.

Det är en gåta,
Att fast man vet, hur man skall lösa gåtan,
Så vill man hellre den allt mer förvirra.
Se det är knuten.

Tredje Scenen.

DE FÖRRA. JOHAN FLEMING.

SIGRID.

Johan!

JOHAN FLEMING.

Du, min Sigrid!
Här midt bland storm och död? Gå in i slottet!

SIGRID.

Så herrlig morgon genom fönstret sken,
Så fridfull vågen log, så tyst stod skogen,
Att ut jag lockades.

DANIEL HJORT *(för sig).*

Det är lockfogeln,
Som skall mig narra i sitt nät. Få se,
Om ej de sätta gillret ut tillsamman.

SIGRID *(fortsättande sakta till Johan Fleming).*

Då såg jag här
Den stackars Daniel Hjort. Du känner allt;
Gör honom till din vän, var god mot honom,
Lär honom glömma . . . . .

DANIEL HJORT *(som lyssnat).*

Sa' jag inte det?
Det här blir bra. Olycklig kärlek så
Den stackars Daniel Hjort förvirrat har;
Och är han inom eller utom muren
Hvem fäster sig dervid; det hör till turen.

SIGRID.

Jag lemnar eder nu. *(Hon går.)*

Fjerde Scenen.

JOHAN FLEMING. DANIEL HJORT.

JOHAN FLEMING *(blickande efter Sigrid).*

En himmel är
Den ljufva flickans själ, så klar och ren,
Att minsta vårmolns skugga märks derpå.
Hjort, du mår icke väl? —

DANIEL HJORT.

Vill ni mig hjelpa?

JOHAN FLEMING.

Du saknar sysselsättning, och din själ
Blir trött af bara intet, tanken mattas
Och lynnet bittert blir.

DANIEL HJORT *(för sig)*.

Han bort bli prest,
Så kunde han ha aflat sig förvärfvat
För fädrens synder.

JOHAN FLEMING.

Vill du, skall jag tala
Med Stålarm, att han lemnar dig ett svärd
Och gifver dig en plats. Du ser mig ut
Att kunna föra svärd såväl som penna.

DANIEL HJORT.

Ni skämtar bra. Hvad skulle jag med svärd?
Jag tror jag högg i orätt hugg kamraten.

JOHAN FLEMING *(betydelsefullt)*.

Kan kärleken så bittert plåga kärlek?

DANIEL HJORT.

Är tisteln blomma och är korpen hvit?

JOHAN FLEMING.

Hvad menar du med det?

DANIEL HJORT.

Allt, allt beror
På, hvarifrån man ser.

JOHAN FLEMING.

Omanligt är
Att sörja så. Om lyckan är vår ovän,
Är lycklig du, ty smärtan är din vän.
Upp, tag dess kraft uti din andes tjenst
Och lär dig glömma!

DANIEL HJORT.

Lär mig glömma, — hvad?

JOHAN FLEMING.

En fåfäng känsla.

DANIEL HJORT.

Ack, hvad ni är god!
Ha, ha, hvad det är lätt att vara god.
(Stiger upp och går.)

JOHAN FLEMING.

Det ligger något sällsamt, onaturligt
I hans förändring, som jag ej förstår.
Der speglas något brustet i hans blick
Och ännu mera hörs det i hans tal.
Dock hvarför skall jag tänka uppå honom,
Slog han ej af min vänlighet med hånfullt
Och bittert löje. Bäst är att ej märka
På honom. Egenkärlek är hans sot
Och andras liknöjdhet dess bästa bot.

Femte Scnen.

JOHAN FLEMING. ARVID STÅLARM. EN OFFICER *(vandrande på muren)*. *Senare* EN PARLAMENTÄR.

OFFICERN.

Den slup, som nyss med underhandlingstecken
Mot slottet lade, nu helt nära står;
Nu lägga de vid muren till.

(Stiger ner från muren.)

JOHAN FLEMING.

Hvad vill man?

STÅLARM.

Ett bud från flottan att med litet prat
Oss roa, medan krigsorkestern stämmer
Till ett fortissimo.

PARLAMENTÄREN *(uppstigande från sjösidan på muren med en hvit fana i handen)*.

Jag helsar dig
Från Scheel, vår amiral, och dig förkunnar
Att eder landthär är vid Helsingfors
Af hertig Karl fördrifven och besegrad.
Godvilligt öppna derför detta slott
Och afsvärj Sigismund för sista gången,
Om nåd du hoppas vill skall gå för rätt.

JOHAN FLEMING.

Hvad säger han? Styr blinda lyckan verlden?

STÅLARM.

Tillbaka helsa till din amiral
Och säg, att hertig Karl vid Helsingfors
Är af vår landthär slagen och fördrifven,
Och att han derför må ta sig i akt,
Om han vill hoppas att sin flotta rädda.
Säg det åt honom, han på mig skall tro
Med lika mycket skäl, som jag på honom.

PARLAMENTÄREN.

Det svar var väntadt af ert öfvermod;
Hör derför hvad till sist jag nu er säger.
Om längre med ert trots ni retar oss,
Skall amiralen de af edra vänner,
Som följa oss från Kastelholm som fångar,
Halshugga låta och till er varnagel
Fastspika deras hufvuden på pålar
Midt i er egen åsyn, för att så
Från blodig talarstol för er predika
Med skräckfull död er egen framtids dom.
Betänken er! Det gäller deras lif.

JOHAN FLEMING.

Hvad grymt ha de väl gjort, så grymt att straffas!
Din hvita fana rodnar utaf blygd
För sådant tal; vanhelgadt är dess skygd.

STÅLARM.

När rättigheter, vuxna ur vårt hjerta,
Med makt och ära stå på slumpens spel,
Ett menskolif en småsak blir, ett öre
På tidens raffelbord. Jag offrar dem

Som mig de offrat, om på dem det gällt.
Fäll ner din hvita fana, skynda dig
Tillbaka, om du döden undgå vill.
Det enda svar, vi ha på sådant tal,
Är ärligt motstånd uppå lif och död.

PARLAMENTÄREN.

Bestraffas skall du, trotsiga befäl;
Ej nåd, ej skoning finnes mer. Farväl!

(Stiger ner bakom muren.)

JOHAN FLEMING.

Låt till en öppen plats oss gå, hvar'från
Vi kunna skåda bort till andra stranden.
Vid dagens ljus! de skola det ej våga,
Ej så våldföra sig på fångne män!

(Stålarm och Johan Fleming gå.)

Sjette Scenen.

DANIEL HJORT *(inkommer)*.

När svärdomgjordad Kain slog herden Abel
Ihjäl och, plågad af sitt brodermord,
Af Gud sig öfvergifven kände, gjorde
Han sig ett beläte, för hvilket han
Sitt offer tände — och det nämnde Äran.
O, hvilken herrlig afgud! *herrlig* är
Med *herre* slägt, och Kain han var på jorden
Den förste herrn. Det var en snillrik karl!
Så konstigt skapade han denna afgud,
Att just i den man dyrkade sig sjelf,

Som om den varit bräckligt spegelglas,
Och dock står den ännu. För dig, o, ära!
Jag lefver, dör! — „För dig, o, ära! slår jag
Min bror ihjäl!“ — „Jag tackar er så mycket,
Er äran är!“ — Ha, en ironisk Gud! —
Och verlden har han bunden uti kedjor.
En broder hade Abel, Seth vid namn,
Hvarföre hämnades han ej på Kain? —
Det var en stackare! Hvarföre smög han
Ej in i Kains palatser och sin knif
Högg genom ryggen in allt till hans lefver?
Han ämnade det kanske, smög sig in,
Såg Kains afgudabild, förtrollades
Och föll i stoftet neder, ångerfull.
Det var en stackare! Ej sannt, J skuggor,
J blodiga? Ej sannt, J alla andar,
Som ej fån ro i dessa hemska hvalf,
Der edra ben, ombundna än af kedjor,
I mörkret lysa! — Hämnd! Hämnd! —
Tyst jag kommer;
Och ljudlöst, spårlöst, svärdlöst kommer jag!
Vår nästa natt skall bli min första dag! *(Går.)*

Sjunde Scenen.

ARVID STÅLARM. JOHAN FLEMING *mötande* EBBA FLEMING.

EBBA FLEMING.

Här händer något rysligt. Ifrån fönstren
Man ser på andra stranden hemska verktyg
Uppresta . . . . .

STÅLARM.

Se ej dit, man vill förskräcka
Vårt mod; det skall blott högre egga det.
Vid Gud! Jag skall åt dessa ädla offer
Ge herrlig dödssalut och följesvenner
På färden till en bättre verld. Upp, knektar!
Till luntorna! i kretsar utaf eld
Må alla murar flamma högt af vrede! *(Går.)*

(Kanonskott, scenen starkt upplyst.)

JOHAN FLEMING.

Är detta ärans glans, är det den lager,
Jag drömde hjelten ge en evig dager?
Finns intet ridderskap i Sverige qvar?
Vårt fordna fromma folk, hvar finns det? Hvar?
Säg, Ebba Fleming, har vår strid, vår sak
En sådan blodig handling på sitt samvet?
Säg att den det ej har, och jag skall ega
Ett lejons kraft, ett svärd på hvarje finger,
En blixt uppå hvar egg! —

EBBA FLEMING.

Till striden, son!

JOHAN FLEMING.

Ja väl! Till strid med hämndens, hatets brand!
Bort kärlek, ömhet! — Arma fosterland!

(Går. Ebba följer honom.)

Tablå.

(Amiral Scheels höggvarter gent emot Åbo slott. Ett boningshus till höger i förgrunden. Afton. Månsken.)

Åttonde Scenen.

TVENNE af Hertigens SOLDATER *(gående på vakt utanför boningshuset).*

FÖRSTA SOLDATEN.

Nå, du säger ingenting.

ANDRA SOLDATEN.

Jag tänker.

FÖRSTA SOLDATEN.

Hvad tänker du då?

ANDRA SOLDATEN.

Jag tänker upp en visa.

FÖRSTA SOLDATEN.

Och jag tänker på fästningen .... den håller i som en sköldpadda. Vet du hvad sköldpadda ä', du? — Det är en sorts stockfiskar, som ha ett ogenomträngligt skal, du, och man måste steka dem på glöd, innan de krypa ut derifrån. Jag önskar vi snart hade hertigen här, så finge vi hålla dem i eld från både land och vatten.

ANDRA SOLDATEN.

Hur tror du det ser ut der innanför? Finnarne kunna trolla, du.

FÖRSTA SOLDATEN.

Må de använda hvad makt som helst, utan folkets kärlek stå herrarne utan rötter. Puh! kommer ovädret och der ligga de som stormfallen skog.

ANDRA SOLDATEN.

Jag undrar hur de ha det der hemma hos oss bortom elfvarna i dalen.

FÖRSTA SOLDATEN.

Tänker du nu på ditt rusthåll igen? Gudskelof, att jag bara var bondedräng, som ingenting annat har än min sold, mitt korpralskap, min flicka och min frihet.

ANDRA SOLDATEN.

Det är skördetid som bäst. Vill du höra min visa?

FÖRSTA SOLDATEN.

Nå sjung den då, men bussig skall den vara.

Nionde Scenen.

DE FÖRRE. DANIEL HJORT.

DANIEL HJORT.

Hvar är er amiral? För mig till honom!

FÖRSTA SOLDATEN.

Pass, min gosse, hvad vill du honom?

DANIEL HJORT.

Det rör dig ej. Släpp in mig eller skjut
Mig genom hjertat. Det mig qvittar lika.

Tionde Scenen.

DE FÖRRE. Amiral SCHEEL *(träder ur boningshuset)*.

SCHEEL.

Hvad föregår här? Hvem är ni, som tränger
Er genom vakterna och stör min hvila?

DANIEL HJORT.

Jag är ej, hvad jag är. Jag kommer ej
Från slottet, fast jag kommer derifrån.
Jag har ej namn, fast jag har tvenne namn.
Dagsgammal är jag, fast en man till år,
Och mer än tusen lif jag gäller dock
För eder, hertigens och folkets sak.

SCHEEL.

Ett sällsamt, dunkelt tal, af hvilket man
Blott fatta kan, att ni från slottet är,
Det tidens dårhus. Och hur vill ni tros?

DANIEL HJORT *(upptager sin ring)*.

Du ring, blif du min förespråkare!
O, stod här hertigen för mig som ni,
Och denna ring jag lemnade åt honom,
Som nu åt er, han visste hvad den gällde.

SCHEEL *(betraktar ringen)*.

Det är min hertigs vapen.

DANIEL HJORT.

Denna ring
Han åt min far engång som minne gaf;
Som den jag ärft, med den jag ärft hans blod,
Hans sak, hans hämnd.

SCHEEL.

Kom, följ med mig, så få
Vi talas närmre vid. Följ med, soldat!

(Scheel, Daniel Hjort, första soldaten gå in i boningshuset.)

Elfte Scenen.

ANDRA SOLDATEN *(ensam)*.

Det der betydde något. Har den der icke något ondt i sinnet mot oss, så har han det mot någon annan. — Huh, det är så hemskt och dödstyst i månskenet. Jag vill sjunga min visa. *(Sjunger.)*

(Mel. O, Wermeland, du sköna, du m. m.)

I stugan väfver vännen, jag håller så kär,
För sakna'n så häftigt väfven lider.
Min fader mig gaf vid vårt afsked sitt gevär,
Det är ifrån konung Göstas tider.
Det klappar mig på axeln, liksom en trofast vän,
Och när jag blir gammal, min son får det igen,
Det får han, om jag lefver så länge.

Nu skördas på åkern och bergad är hvar äng,
Gud gifve att rik vore säden!
Och kommer jag ej åter, så får jag blodig säng;
Godt sofver man, när man dör med heder.
Ty dålig den bonde, som ej från plogen går,
När det med tro och frihet i landet illa står.
Gud skydde vår hertig och Sverige! —

Tolfte Scenen.

ANDRA SOLDATEN. DANIEL HJORT *(kommer från boningshuset)*. *Senare* SCHEEL.

DANIEL HJORT.

Nu är fördraget gjordt. Nu skall jag gräfva
Mig in med ord och guld hos hvarje knekt,
Och slottets kraft just i dess kraft förlama.
Skryt se'n med äran än!

SCHEEL *(kommer ut ur boningshuset)*.

Ni glömde guldet;
Här är det. Lycka till! Var säker att
Ej hertigen skall glömma er. God natt!
(Går in i boningshuset.)

DANIEL HJORT.

God natt, mitt fordna lif. Nu tysta månsken,
Du nattens onda, bleka samvete,
Gengångare i jordens midnattsdröm,
Tvinsjuka ljus, som tviflar på dig sjelf,
Ej sqvallra i mitt spår på dunkel väg. *(Går.)*

ANDRA SOLDATEN

(sjunger om sista versen i sin sång).

Nu skördas på åkern och bergad är hvar äng,
Gud gifve, att rik vore säden!
Och kommer jag ej åter, så får jag blodig säng;
Godt sofver man, när man dör med heder.
Ty dålig den bonde, som ej från plogen går,
När det med tro och frihet i landet illa står.
Gud skydde vår hertig och Sverige! —

Slut på Tredje Akten.

FJERDE AKTEN.

(Stora salen på slottet. Morgonrodnaden strålar in genom fönstren och belyser föremålen i början af akten).

Första Scenen.

JOHAN FLEMING *(hvilar slumrande, med armen i band, på en soffa till venster).* EBBA FLEMING *(blickar upp från honom och ser utåt).*

EBBA FLEMING.

Re'n sol går upp, och flydd är ändtligt natten,
Den långa natten efter rastlös strid
I fyra dar; men ack! Hur går den upp!
Vänd, stjernors drottning, sol din glans från mig!
I veklig klagan sjunker jag, — och der,
Derute, obevekligt såsom förr
Fiendtlig flotta står, och intet segel
Till hjelp oss skyndar öfver liknöjdt haf,
Och intet bud om våra vänners öde
Framtränga kan till oss. — Tyst! Upp han vaknar.

JOHAN FLEMING *(vaknar och reser sig upp).*

Ack, hvilken herrlig dröm! Jag känner mig
Så styrkt, så glad!

EBBA FLEMING.

Du drömt?

JOHAN FLEMING.

Och idel ljus
Och frid och lycka! Jag på Qvidja var.
Till mig kom kungen dit uppå besök,
Då fridens första skörd på gyllne fält
Jag in med folket bergade tillsammans.
Allt var förändradt: rika parker, der
Nu vildskog står, uttappadt var hvart kärr
Och bytt i åkerfält. Mig kungen tog
Inunder armen och så gingo vi
Igenom folkets högtidsklädda leder,
Och blommor ströddes rikt uppå vår väg,
Och mössor svängdes vid hurrah i luften,
Och suckande såg Sigismund på mig
Och sade: Byt ditt rike emot mitt! —
Så man sig sjelf kan smickra uti drömmen
Och glömma bort i denna lifvets afbild
All strid och omsorg. — Moder, ingen visshet
Om landthärns öde än?

Andra Scenen.

DE FÖRRA. ARVID STÅLARM *(som inträdt)*. *Senare* OLOF KLAESSON.

STÅLARM.

Ett bud har kommit
I denna natt; igenom sorglös vakt
Det lyckats smyga hit.

JOHAN FLEMING.

Och detta bud?

STÅLARM *(pekar på Olof, som inkommer).*

Här är det.

EBBA och JOHAN FLEMING.

Olof Klaesson!

OLOF KLAESSON.

Ja tyvärr!

EBBA FLEMING.

Och krigshärns öde?

OLOF KLAESSON.

Spridd är den och slagen,
Och jag hardt när att bli tillfångatagen.
Förgäfves jag de lejda skaror ropar
Och söker samla deras spridda hopar;
Om ej jag några falska hjertan stungit,
De sjelf i band till hertigen mig tvungit.
Mod vänner! Om jag icke hoppats än,
Jag hit till eder kommit ej igen.
Vi skola hålla oss till sista man,
Oss trotsar lyckan, trots mot den tillbaka!

STÅLARM.

Visst står vårt slott, det än ej störtat samman,
Ehur' det snart får skäl; besättningen
Gör myteri, står trotsig vid kanonen
Och skjuter ej; förräderi kringsmyger,
Insnärjer oss.

EBBA FLEMING.

Och ingen hjelp från Polen.

JOHAN FLEMING.

O, Sigismund!

OLOF KLAESSON.

Så återstå dock vi.

STÅLARM.

Dock vi? Hvad äro vi? Hvad kunna vi,
Vi, öfvergifne och förgätne här!
Ha, Sigismund, är detta lönen då
För all den trohet, vi emot dig visat!
O! att vi aldrig känt den lumpna känsla,
Som svaga mödrar närt oss med som spenbarn,
Som drifver barnet att sin fader hylla,
Att såsom yngling vörda än hans svaghet
I gråa hår och skydda dem för skymf;
Den svaga känsla, hvilken högst i dårskap
Dock stiger, då den böjer undersåten
För kungen ned att honom dårligt dyrka
Som landets fader och sin äras borgen!
O! att vi qväst den, såsom hertigen,
Som alla andra, och vår egennytta
Sått ner i upprorsandans feta jordmån
Och skördat der vid packets jubel nu; —
Då hade vi ej öfvergifna stått
Med bruten lit och ensam, sviken tro!

EBBA FLEMING.

Är det väl Stålarm, Stålarm, som så talar,
Det finska ridderskapets pelare,

Vår konungs stöd, Klaes Flemings vän och Finlands
Sjelfständiga och fasta svärd!

STÅLARM.

Tack Ebba!
Jag har ej sofvit uppå tvenne nätter.
Bort, bort, du svaghet; kungen kallar dig!
Upp, trötta tanke, efterverlden manar;
Natur jag vill besegra dig! *(Till Olof Klaesson).*
Hur var det?
Vår krigshär slagen är. Då hvilar allt
På oss allen'. Dock, ännu låt oss hoppas
På hjelp från Polen. *(Officerare inkomma).*
Här befälet kommer,
Som hit till sista råd jag sammankallat.

Tredje Scenen.

DE FÖRRA. OFFICERARE. DANIEL HJORT.

STÅLARM.

Ha'n J med veteranerne besatt
Slottsportarna och uppställt knektarne
Här utanföre?

(Sorl bakom Scenen).

FÖRSTA OFFICERN.

De er svara sjelfva.

DANIEL HJORT *(för sig).*

Hör, det är min orkester det, och stycket,
Som spelas upp, det eder dödspsalm är.

ANDRA OFFICERN.

Doft växer deras knot, med möda fick jag
Dem ordnade. Till hertigen har redan
En del i nattens mörker öfverflytt,
Och af de öfrige är svårt att säga
Hvem är att lita på.

STÅLARM.

Välan, vi skola
Snart få rent spel i saken, och från hvetet
Allt ogräs sjelft må skilja sig!
(Slår upp balkongsdörrarna och talar derifrån nedåt).
Soldater!
Man sagt mig att bland eder — — —
(Sorlet tillväxer).
Tyst! falske uslingar, edsbrytare,
J pligtförgätne, som med fega tankar
Förqväfven modet i de bättres bröst,
J dåliga kamrater, tron J väl
Att vi behöfva er! Fritt må hvar knekt,
Som önskar det, gå hän. Slå slottets portar
På gafvel upp, att sådan giftig luft
Må strömma ut och ej oss här förderfva!
(Går hastigt från balkongen).

JOHAN FLEMING.

Jag kan, jag vill ej tro det —

STÅLARM.

Skåda sjelf!

JOHAN FLEMING *(ser ut genom fönstret).*

De bölja om hvarandra. Täta massor
Mot porten störta sig. Förgäfves söka
De gråa veteraner hejda dem.

STÅLARM.

Må ingen hejda dem.

OLOF KLAESSON.

Du vågar mycket.

STÅLARM.

Blott huggit af den arm, hvars lamhet annars
Också till hjertat kunnat sprida sig.
Nu må vårt råd begynna.

OLOF KLAESSON.

Värre makter
Än missmod verkat det. — Om jag tror orätt,
(med en blick på Hjort).
Så visar detta bleka anlet galet.

STÅLARM.

Kamrater! Finnes någon ibland eder,
Som önskar öfvergå till hertigen,
Han fritt det säge, fritt det göra må;
Ty intet annat återstår för den,
Som blifver qvar, än att med ära falla.
(Tystnad).
Finns någon ibland er, som något har
Att hoppas på af hertigen och röstar
För underhandling?

FÖRSTA OFFICERN *(pekande upp mot skriften öfver balkongen).*

Non illo parcet
Tempore dextra reis.

STÅLARM.

Välan då, vänner;
Fast svikna i vår lit på Sigismund,
Fast öfvergifne af vårt eget folk,
Vi skola visa hertigen i döden,
Att än vår konung och hvarandra trogna
Vi till hans planer ropa enigt: nej!
Och när på tröskeln här de siste fallit
Och hertigen instörtar jublande
I dessa salar, blott en man, en fackla
Behöfs, och slottet störtar öfver segrarn.
Och i ruinerna af dessa hvalf
Vi honom och vårt nederlag begrafva —
Och Sveriges thron och Sigismund är räddad. —

TREDJE OFFICERN.

Hurrah för Sigismund! Vi följa dig.

DE ÖFRIGE.

Hurrah för Sigismund! Hurrah för Stålarm!

STÅLARM.

Så svärjen det vid edra dragna svärd!
Vid fädrens skuggor och vid ärans glans!

ALLA *(draga svärden).*

Vi svärja det.

STÅLARM.

Så återstår oss blott
Att kasta lott om platsen ner i hvalfvet.

JOHAN FLEMING.

Behöfves ej. Min arm mig nekar strida,
Dock är den stark nog att en fackla föra.
Förtro det värfvet mig.

STÅLARM.

Må gå. Åt dig
Vår ära vi förtro med detta. — Nu
Må hvar och en i tysthet sig bereda
För evigheten. Sedan samloms här
Med klara samveten och glada hjertan,
Att tömma före stridens sista brand
Den sista guldpokaln för kung och land.

ALLA.

Hurrah för Stålarm!

(Officerarne aflägsna sig småningom).

EBBA FLEMING *(omfamnar Johan).*

O, min son! *(Stålarm går).*

JOHAN FLEMING.

Min moder,
Vi måste rädda Sigrid.

EBBA FLEMING.

Det är sannt!

JOHAN FLEMING.

Följ henne du, blif hennes moder.

EBBA FLEMING.

Johan!
En bättre tröstarinna finner hon
I hvarje qvinna än i mig; — Nej här,
Lik Indiens stolta enkor vill jag dö
Och ila utur offerbålets lågor
Till ärans himmel i min makes famn! *(Går).*

Fjerde Scenen.

JOHAN FLEMING. SIGRID STÅLARM *(inkommer förklädd till bondflicka).*

SIGRID.

Hvad föregår här, Johan? Mig min fader
Befallt att kläda mig i denna drägt
Och sagt att bort jag måste härifrån.
Hvart än jag ser, jag skådar stränga blickar
Och slutna anleten. Hvad är det, Johan?
Hvarföre vill min far mig sända bort?

JOHAN FLEMING *(hela scenen vekt och innerligt).*

Vi, som bli qvar, vi ämna dö i dag.

SIGRID *(ödmjukt).*

Och derför — — —

JOHAN FLEMING.

Ämna vi dig från oss sända.
I denna drägt man dig ej känna skall,

Till dess du hunnit fram till våra vänner,
Och färden går helt lätt här öfver viken,
Dit knappt en vilsen kula nå'ngång kommer.

SIGRID.

O, att den hunne mig! — Och du ej frågar,
Om jag det ville . . . . . .

JOHAN FLEMING.

Svara, Sigrid, mig,
Säg öppet — då du gaf din hand åt mig,
Gaf du af kärlek den? —

SIGRID.

Har jag dig gifvit
Ett skäl till tvifvel om min tro?

JOHAN FLEMING.

Åh, nej!
Dock, hjertat väger icke skäl mot skäl.
Jag vet ej, men — — nu, Sigrid, säg mig — kan
Du älska?

SIGRID.

Ej så innerligt, som du.

JOHAN FLEMING.

Låt mig få se i dina vackra ögon.
Se upp på mig. Säg, om jag bad dig blifva
Tillsamman här och dö med mig — ej sannt,
De skulle icke stråla rätt af fröjd?
Du svarade mig ja kanske, men sedan
Du lade till: „I denna tunga sal
Här är så qvaft“ . . . Minns du?

SIGRID.

Nej!

JOHAN FLEMING.

Jo, du minns det.
Ack, Sigrid! Om du mig ej älskade,
Hvi gaf du mig din hand, hvarföre sade
Du ej: Jag dig ej älskar. Då jag skulle
Ej plågat dig så länge, som jag nu
Fast omedveten gjort det.

SIGRID.

O, min Gud!

JOHAN FLEMING.

Jag förebrår dig ej, tvärtom mig sjelf
Jag förebrår. Farväl, farväl, min syster!
Blif lycklig en gång, när en själ du finner,
Som är dig värd, och minns mig som en vän!

SIGRID.

Nej, Johan, sänd mig icke bort. Om ock
Jag ej är värd att dö med dig, jag önskar
Dock intet annat än få dö.

JOHAN FLEMING.

Och hvarför?
Rår du väl för, att ej jag dig var kär
I högre mått än någon ann'. Ditt hjerta,
Hur kan så hårdt och dock så vekt det vara.
Farväl! Nu dör jag lycklig; men du skulle
Ej göra det.

SIGRID *(för sig)*.

O, om jag hade mod
Att säga honom allt!

JOHAN FLEMING.

Jag går att ställa
I ordning slupen till din affärd nu.
Farväl så länge! *(Går)*.

SIGRID.

Gå ej, Johan! Ah!
Han gick, han mig ej hörde. O, min Gud!
(betäcker sitt ansigte med händerna)
Hvi har du öfvergifvit mig och lemnat
Mig i det onda hjertats våld! — Se der
Den hvita kransen på Mariebilden!
Är jag lik den, som kransen fordom band?
Ja, som den brutna rosen är den friska.

Femte Scenen.

SIGRID. DANIEL HJORT.

SIGRID *(blir varse Daniel Hjort)*.

Han!

DANIEL HJORT.

Hvem har spökat er så vidrigt ut?

SIGRID.

Om icke denna drägt behagar er,
Jag aldrig heller frågat om ert tycke.

DANIEL HJORT.

Går ni med knappnålsbref i mun, min fröken? —
Har ni sett ärlig, ljuflig blommas färg
På hårda, konstigt brutna ädelstenar?
Har ni sett lammets ull på vargens yngel?
Har ni sett solsken i hvitmenad graf? —
Hvar är er spegel, fröken?

SIGRID.

Sista gången
Vi talas vid, och ni kan tala så?

DANIEL HJORT.

Nåväl, så kan jag säga något annat.
Hvem är ni, sköna mask?

SIGRID.

Om ondt jag gjort er,
Var det min mening ej.

DANIEL HJORT.

När satan frestar,
Så frestar han i englaskrud.

SIGRID *(aflägsnande sig)*.

O, Gud!

DANIEL HJORT.

Bed, bed! Det passar er. Gå bort och bed
Och nyttja ej till annat edert hjerta,
Att det ert namn ej hånar. Nyttja ord,
Som vingar ha från himmel allt till jord,

Och bed, bed, bed! Kanhända Gud är nådig,
Åtminstone så nådig, som rättrådig.
(Sigrid går).

Sjette Scenen.

DANIEL HJORT *(ensam).*

Skall jag er låta dö och dö med er,
Med hertigen och allt i samma lågor? —
Så vore striden slut och allting slut,
Så finge jorden frid, och döden bredde
Det tjocka täckelset, som hålla skall
Till domedag, uppå min hemlighet,
Och alla dessa synder, fienders
Som vänners ... Ha! Du blinkar, dödsens svärd,
Som hänger öfver tusen hufvuden,
På spindeltråden af min svaga vilja!
Nej, nej! Derför blef jag ej född, derför
Ej forsar de förtrycktes blod med storm
Från hjertat upp till hjernan genom mig.
I afgrunden har himlen dykat ned
Ny kraft att hemta upp till brustet verldsskick.
Så fyll då, hämnd, min själ så med din ande,
Att intet annat utom dig den vet,
Håll vilda hat, håll fast vid hjertats rot
Och lär det endast slå på din befallning!

Sjunde Scenen.

DANIEL HJORT. ARVID STÅLARM. OLOF KLAESSON. JOHAN FLEMING. EN VETERAN *(inhemtande vinbägare)*. OFFICERARE. *Senare* SIGRID.

STÅLARM *(i samtal med en officer)*.

När jag var barn en tvillingsbror jag hade,
Som dog helt späd ännu. Jag minnes hur
Jag bad uppå hans graf, att bli förskonad
Ifrån att komma i den svarta jorden.
Rätt sällsamt, att hvad flyktigt, oförståndigt,
Som barn vi önskat, ofta se'n besannas;
Ty nu vi resa genom luften rakt
En ginväg öfver jorden bort från lifvet.
Räck bägarn hit! Skål, trogna krigskamrater,
För hedern, lifvets vin och ärans perla
I botten uppå lifvets bägare! —

(Alla dricka).

Sjung, Olof, sjung för oss en munter visa!

OLOF KLAESSON.

Ha alla sina bägare? Se här!

(Han räcker en bägare åt Daniel Hjort, som motvilligt tager den).

Sång.

Sankt Göran det var en riddare god
Vid glas som svärd.
Med glädje han drack och med fröjd gjöt sitt blod,
Stolt var hans färd.
Mot draken han kom med svärdet i hand
Och en munter sång,

Och fallen låg draken i purpurröd sand
På samma gång.
Hurrah för mod och fröjd!

KÖR.

Hurrah för mod och fröjd!

OLOF KLAESSON *(till Daniel Hjort).*

Hvad nu? Din bägare är full till randen.
Du smuglar, Daniel Hjort! Klang och drick ut!

(Sjunger).

Sankt Göran han för prinsessan som fru
Till egen härd.
Och kungen han sade: „den bäste är du,
En krona värd!“ —
— „Nej kronan behåll, åt sonen din gif,
Den är mig för tung.
Men låt för dess ära mig offra mitt lif,
Min dyre kung!“ —
Hurrah för tro och fröjd!

KÖR.

Hurrah för tro och fröjd!

(Ett kanonskott höres).

OLOF KLAESSON.

De börja redan, än en vers är qvar.

(Sjunger).

Mot fiender hundra ensam han stred,
Hans kung vardt blek.
Han högg och han segrade, dignade ned,
Gladt som på lek.

Och kungen höll in på segrande färd
Och med blick i brand.
O! Finge jag byta fast tusende svärd
Emot din hand!
Hurrah för fröjd och död!

KÖR.

Hurrah för fröjd och död!

(Under denna vers aflägsnar sig en och annan officer).

OLOF KLAESSON *(till Daniel Hjort, som ämnar gå).*

Hvart skall du, Daniel Hjort?

DANIEL HJORT.

Hvad rör det er?

OLOF KLAESSON *(håller qvar honom).*

Förrädare! — Se hur han bleknar vid
Det namnet, vänner!

DANIEL HJORT.

Bort till murarne
Förr'n hertigen är här!

OLOF KLAESSON.

Bekänn, din skurk!

DANIEL HJORT.

Bevis! Emot min oskuld återstudsar
Uti er egen hals det namnet: skurk!

SIGRID *(inkommer).*

OLOF KLAESSON.

Bevis? — Hvad gjorde du i mörka natten
I amiralens läger?

DANIEL HJORT.

Hvad jag gjorde? —
Säg, efter ni det vet . . . .

OLOF KLAESSON.

Aha! Så har du
Dock varit der. — — Om jag ej upptäckt honom,
Han än förrådt . . . . .

OFFICERARNE *(draga värjorna).*

Ned med förrädaren!

SIGRID *(störtar sig emellan).*

Det är ej möjligt! Hören, hören honom!

DANIEL HJORT.

Ej kommen när mig. Fällen edra svärd! —
Javäl, jag er förrådt, förrädare!

SIGRID *(faller med ett anskri i Johan Flemings armar).*

DANIEL HJORT *(fortsättande).*

Just jag är den, hvars ord har eder stridskraft
Som blad förspridt; just jag är den, som bringat
Er uppå fall — och det min stolthet är!

FÖRSTE OFFICERN.

Stöt honom ner! *(De tränga sig på Daniel Hjort; han rycker värjan af en officer och försvarar sig).*

OLOF KLAESSON *(slår värjan ur Daniel Hjorts hand).*

Nej, bättre skall han straffas!

STÅLARM.

Du, svarta otack — som jag så har trott.
I lifvet blir det bittra aldrig slut.
Med honom handla, Olof, som du vill,
Jag skyndar ner. Re'n striden börjad är.

(Går med alla officerarne; strax derefter Olof Klaesson med Daniel Hjort).

Åttonde Scenen.

SIGRID. JOHAN FLEMING.

JOHAN FLEMING *(ännu hållande den afdånade Sigrid i sina armar).*

Beklagansvärda! Ha, jag allt förstår!
Och den föraktlige! Sof, evigt sof! —

(Nedlägger henne på soffan).

Tabå.

(Kruthvalfvet, afdeladt genom tvenne pelare. Daniel Hjort, fastkedjad vid den ena. Bakom den andra framskymta krutfaten. Mörker).

Nionde Scenen.

DANIEL HJORT.

Vid pelaren de nitat mig i kedjor
I slottets kruthvalf här. Jag måste dö

Med dem i samma död, jag måste se,
Hur facklan väcker upp förstörelsen,
Som slumrar här kring mig och dödstyst hotar
Riksföreståndarn, folket, fosterlandet
Med undergång. O, afgrundsmakt af hån!
O, bristen kedjor, remnen hvalf af bäfvan
För den förbannelse, jag slungar ut
Mot dessa bödlar, brottslingar, tyranner!
Du håller kedja! Lumpna, usla jern,
Du är mer stark, mer evig än min ande!
Ha, ha, ha, ha! — Hör, huru hvalfven skratta
Åt mig, åt mig. O, död! Tag detta lif!
Hölj efterverldens vanfrejd öfver mig,
Men rädda, rädda hertigen och folket!

— — — — — — — — — — — — — — —

Ej svar, ej tröst! — Blott som ur annan verld
Kanonen doft igenom hvalfven suckar.
Mitt hufvud är så trött, min tanke svindlar.
Frid, frid! *(faller i vanmakt mot pelaren).*

Tionde Scenen.

DANIEL HJORT. JOHAN FLEMING. ARVID STÅLARM *(med en brinnande fackla).*

STÅLARM.

Här har du facklan. Redan man från borggår'n
Oss trängt till slottets dörrar. Hertigen
Sjelf stormar fram. På borggår'n står han redan.
Så snart du hör i hvalfgången signalen,
Tänd an de der. Farväl! *(Går).*

Elfte Scenen.

DANIEL HJORT. JOHAN FLEMING.

JOHAN FLEMING *(lyser med facklan på Daniel Hjort).*

I vanmakt fallen!
Natur'n är alltför god.

DANIEL HJORT *(uppvaknar).*

(De fixera hvarandra med en lång stum blick).

JOHAN FLEMING.

Förmätne, djerfs du än uppå mig se!

DANIEL HJORT.

Min blick dig följer som ett samvete.

JOHAN FLEMING.

Se bort till Gud och gör din sista bön!

DANIEL HJORT.

Din hand förvissne! — Jag har bedt min bön.

JOHAN FLEMING.

Finns ingen Gud, då så en usling dör.

DANIEL HJORT.

Ej för ett sådant värf, du här utför.

JOHAN FLEMING.

Ljud snart, signal! Du räddar kung och thron!

DANIEL HJORT.

Dö bort, signal! Förderfvets, mörkrets ton!

JOHAN FLEMING.

Du fram den kallat och med den du dör.

DANIEL HJORT.

Men er med mig i afgrunden jag för.

Tolfte Scenen.

DE FÖRRA. SIGRID.

SIGRID.

Det är en lögn, en nattsvart lögn, hopspunnen
Att oss förderfva alla. Nej, han har,
Han har det icke gjort.

JOHAN FLEMING *(kallt)*.

Du, Sigrid, här?
Hvad vill du här?

SIGRID.

Få visshet och få dö.

JOHAN FLEMING.

Olyckliga, vanära icke dig,
Ditt namn, din far! Med brottslig känsla tig!

SIGRID.

Hvad är mig far och namn och allt mot honom.
I lifvet falskt, i dödens stund ändå,

Engång, vill hjertat fritt och öppet slå!
Jag älskade dig en gång, Daniel Hjort;
O, säg du ej det hemska brottet gjort.
Du det ej gjort? Ett svar! — Du tiger... tiger?..

DANIEL HJORT.

Jag älskade dig en gång, Sigrid Stålarm;
Jag tiger, ty jag dig ej krossa vill.

SIGRID.

Du har det gjort?

JOHAN FLEMING.

Betviflar du det än?

SIGRID.

Att dessa dystra hvalf snart remna finge
Och bort med dessa brustna hjertan ginge!
Gif, Johan, mig din arm. — *(Till Daniel Hjorth.)*
Beklagansvärde!
I denna stund du mig förakta lärde.

JOHAN FLEMING.

Min klinga törstar, men den är för god
Att sölas i en fängslad uslings blod.

DANIEL HJORT.

Vid lifvets rand, ni vet man talar sanning;
Så hören ock den djupt föraktade —
Den djupt föraktade, hvars fostran till
En ödmjuk slaf i praktens gyllne salar
Man trodde sig fullbordat och försäkrat.

Man derför tog mig, derföre man qväfde
Min kraft bland böcker, gjorde svag min arm,
Höll svärd på afstånd, nyttjade min hand
Till darrsjuk slaf i dunlätt fjäders tjenst.
Till tvifvel, sjelfförakt och liknöjdhet
Man närde mig; och när försmådd, förbisedd,
Så långt man fått mig, solade man stolt
Sin äras glans emot min ringhets natt. —
Då kom till mig en oförväntad gäst.
Ni minns den gamla qvinnan på er fest;
Sin son hon sökte der, den siste af
Det folk, som gått igenom er i qvaf.
Med henne vid sin faders graf han stått,
Och denna graf var en schavott.
Med eder har han gått i gyllne sal,
När uti fängelsernas grymma qval
Hans bröder, gömde och förgätne, lidit,
För det de för sin rätt, sin frihet stridit.
Mot er i döden än sitt trots han bär,
Och denne son, — i kedjor står han här!

JOHAN FLEMING.

Hör opp!

SIGRID.

Du öde!

JOHAN FLEMING.

Lögn!

SIGRID.

Nej, honom hör!

DANIEL HJORT.

Sitt hat hon lade till mitt hat mot er,
Sin hämnd till min förtviflan öfver er.
Och det försmådda hjertat, det fick ro
Och tviflet flög och tanken fick en tro.
Jag hade intet svärd, jag hade ord,
Jag hade ingen makt, jag hade list,
Och se, jag bragt er dock till fallets rand!
Och fast ni bundit mig i kedjors band,
J kunnen icke kedja sanningen;
Och fast mitt brott mig för i afgrunden,
Guds dom i samma eld er rycka skall;
Och fast J bringen hertigen till fall,
J kunnen ej förgöra lif och ljus.
Ja, störta slottet, er och oss i grus! —
Ersättning en gång efterverlden tar!

(Signalen, ett pistolskott, aflossas i hvalfgången. Svärdsgny och röster.)

JOHAN FLEMING.

Vårt svar! — Signaln det var — till domen far! —

RÖSTER I HVALFVET.

Hell! Hertigens är segren!

DANIEL HJORT.

Håll!

SIGRID *(rycker vid Daniel Hjorts utrop facklan ur Johans hand och kastar den blixtsnabbt långt bort; den slocknar, scenen blir mörk. Sigrid faller afsvimmad ner vid Daniel Hjorts fötter).*

DANIEL HJORT.

Min kedja lös!

Trettonde Scenen.

DE FÖRRA. EN OFFICER och KNEKTAR af Hertigens parti *(inrusa med facklor och dragna svärd).*

JOHAN FLEMING *(griper en fackla).*

Hit facklan!

DANIEL HJORT.

Grip honom!

(Några af knektarne gripa Johan Fleming.)

JOHAN FLEMING.

Allt för sent!

DANIEL HJORT.

Kom lös min kedja!

(Knektarne befria honom från kedjorna.)

Bort, hvalfven remna, hjertan brista! luft!
Luft! frihet! *(Störtar ut.)*

SIGRID *(uppvaknande).*

O, min Gud! hvad har jag gjort!

(Faller ånyo i vanmakt.)

Slut på Fjerde Akten.

FEMTE AKTEN.

(En fängelsekorridor. I fonden trenne dörrar. Till venster ingången, till höger korridorens fortsättning inåt hvalfven, hvarifrån en sidokorridor löper inåt fonden och bildar sålunda en mörk fördjupning åt höger i fonden.)

Första Scenen.

FÅNGVAKTAREN *(ensam).*

När jag var ung i verlden, då var jag en lustig ture. Hejsan! Då var det muntert lif, när hertig Johans öltunnor runno, och slottet genljöd af drickspengar, och jag var en ung och behändig slottsdräng med en flicka på hvart finger. Jag hade inte väl hunnit gifta mig, så kom der ett bref från kung Erik i Sverige, hertig Johans bror, och hertigen kom bak lås och bom. Knappt skrek min första gosse i vaggan, så kom hertigen ut och satte in sin bror kung Erik i stället och blef sjelf konung. Så fingo vi rast en tid, tills kung Johan flyttade bort sin bror, litet längre än tillåtet var, om det icke är rätt att skicka sin bror med en ärtsoppa till andra verlden. Besynnerligt, att min hustru och kung Johan dogo på samma natt, så jag inte riktigt vet, om det var för hans eller hen-

nes skull, som det spökade här hela natten. Men en from och gudfruktig menniska var hon ändå, så nog gällde det kung Johan, ty han hade ett brodermord på samvetet, han. Så gifte jag om mig den dag, Sigismund, Johans son, blef kung. Han hölls der icke länge han, så hårdt än Klaes Fleming höll honom fast dervid. Från den tiden har jag haft mycket folk här, än af hertigens vänner, än af Sigismunds — och nu? — så går det, så går det! Jag skulle säga, som det står i psalmen:

Allt hvad vi på jorden äge,
Det är allt förgänglighet.
Hvad vi timligt öfverväge,
Är ostadig stadighet.

om jag icke sjelf varit en ostadig krabat i min ungdom. Men nu tror jag hvarken på den ena eller andra myndigheten. Jag gör min pligt och har inte respekt för någon annan än dödgräfvaren, ty han öppnar porten till ett fängelse, hvaraf mitt endast är en underafdelning.

Andra Scenen.

FÅNGVAKTAREN. OLOF KLAESSON *(inkommer förklädd från venster).*

FÅNGVAKTAREN.

Ni, herr Olof Klaesson? — Ni lefver?

OLOF KLAESSON.

Tyst! Låt mig träffa min bror.

FÅNGVAKTAREN.

Men . . . . . .

OLOF KLAESSON.

Var lugn för din tjenst. Jag ämnar icke befria honom. Så väl har han utfört sin sak, att han icke har något att frukta af segraren.

FÅNGVAKTAREN.

Ja, ser ni, det är så, att fängelset och jag äro ett, liksom ni och ert svärd. Jag är en hård jerndörr, bara en hård jerndörr och sätter ingen in, ej heller släpper någon ut. Det är min sak det, ser ni. Dött skulle jag med fängelset i går, gjort ett hopp ända in i andra verlden, men hjelpa ut någon derifrån i dag eller i morgon, nej, går icke genom samvetet, har aldrig gjort det förr.

OLOF KLAESSON.

En gammal rostig väderhane är du. Vill du låta mig träffa Johan eller ej? Jag har intet guld att ge dig; men om du vill, har du mig sjelf i stället.

FÅNGVAKTAREN.

Gud bevare mig för det. Ni dömmer mig orätt. Ni skall få träffa honom, men gör det kort, ty hertigen är här i rappet! — Kom ut, herr Johan, här är en, som vill råka er.

(Öppnar dörren till höger i fonden.)

Tredje Scenen.

DE FÖRRE. JOHAN FLEMING.

JOHAN FLEMING *(vill omfamna Olof Klaesson).*

Min bror, du lefver, du är fri!

OLOF KLAESSON *(stöter Johan tillbaka).*

Håll Johan!
Vår ära vi förtrodde i din hand. —
Hur har du fyllt ditt värf?

JOHAN FLEMING.

Anklaga mig!
Mitt svar . . . . .

OLOF KLAESSON.

Fort! för det svaret trotsar här
Jag döden nu. För den skull lös jag slet mig
I går ännu en gång ur oväns hand
Med harmens, skymfens kraft, då vi förgäfves
Fullbordandet utaf ditt värf förbidde.
Nåväl — —

JOHAN FLEMING.

Begär få tala med en annan;
Min sorg mitt ord förqväfver.

OLOF KLAESSON.

Usla feghet!
Och denne är min bror!

JOHAN FLEMING.

Du miste tar.
Vid Gud! Jag var ej feg!

OLOF KLAESSON.

Så svara mig.
Jag önskar intet högre, än att du
Den tanken döda må.

JOHAN FLEMING.

Nåväl, så hör!
Om du, liksom de andra af de våra,
Ej lös dig slitit, skulle du ha sett
Min falska brud invid sin faders fötter,
Vansinnig öfver hvad hon gjort.

OLOF KLAESSON.

Hvad då?

JOHAN FLEMING.

Af brottslig kärlek till förrädaren . . . . . .

OLOF KLAESSON.

Ej möjligt!

JOHAN FLEMING.

Slog hon facklan ur min hand.
Signalen oss förrådde, hertigens
Soldater trängde in, jag minns ej mer.

OLOF KLAESSON.

Så har då allt mot oss sig sammansvurit!
Nu jag förstår den syn, jag såg i natt.

JOHAN FLEMING.

Såg henne du?

OLOF KLAESSON.

Det måste varit hon.
Jag såg i snöhvit drägt en hvit gestalt,
Der muren högst sig reser upp ur fjärden,
Så luftig som en dimma vandra fram.
På mörka lockar skeno gyllne smycken,
Tillsammanvirade som till en krona.
Hon sjöng en sång till vågornas musik
Och gick som en sömngångerska så säker
På murens sista, silfverglänsta rand. —
Jag läste tyst en bön, gick fram mot muren.
Hon var försvunnen, och när fram jag hann —
Blott stjernorna i vattnet dallrade — — —

JOHAN FLEMING.

O, måtte hon det varit! — Såg du ej? . . . .

FÅNGVAKTAREN *(vid ingången).*

Hertigen hitåt nalkas. Skynda er!

OLOF KLAESSON *(griper med handen om svärdfästet, blickande åt ingången).*

Långt borta är han. Hör Johan! Han
Ditt lif skall taga. Än han dig ej sett.
Du är den siste grenen af vår ätt.
Låt mig få dö för dig. Vi byta drägt.
Du smyger bort.

JOHAN FLEMING.

Nej aldrig, Olof, aldrig!

OLOF KLAESSON.

Du måste. Minns vårt namn!

JOHAN FLEMING.

Lef du för det!

(Går in i sitt fängelse.)

FÅNGVAKTAREN.

Vi äro dödens, om ni längre dröjer! —
Gå in i det der hvalfvet. I dess skuggor
Er ingen ser.

OLOF KLAESSON *(gömmande sig)*.

Välan, du blinda slump,
Var än min vän! Än är ej tid att dö!

Fjerde Scenen.

FÅNGVAKTAREN. HERTIG KARL. Amiral SCHEEL. *Senare* EN OFFICER.

HERTIGEN.

Det är således här du låtit sätta
In Daniel Hjort?

SCHEEL.

Det var hans egen önskan.
Så snart vi honom löst ur kedjorna,
Han störtade ur hvalfvet upp och ville,
Knappt hörande de ord jag lugnande
Till honom ställde, bort från slottet fly,
Till dess han slutligen gick in uppå

Att hit i tysthet draga sig tillbaka.
Uti det ljusaste af rummen här
Han väntar nu att få Ers Nåde se.

HERTIGEN.

En sällsam sägen har du mig förtäljt
Om honom och dock sannolik. Den väcker
Stolt fröjd uti min själ, på samma gång
Jag borde förebrå dig, att du så
Beräknande begagnat denne yngling.

SCHEEL.

Ers Nåde!

HERTIGEN.

Nog, jag vet hvad du vill säga.
Gif hit den ring, du emottog af honom
Och som jag fordom skall hans fader skänkt.

SCHEEL *(ger Hertigen ringen).*

Här är den.

HERTIGEN *(emottager den).*

Ja, jag känner den igen.
Allt tvifvel om hans sägens sanning flyr.
Hvad minnen väcker denna ring ej opp!
När den jag gaf, jag var ännu helt ung,
Och icke drömde då jag om den lott,
Jag var bestämd till. Djerfva tankar bodde
Dock redan då hos mig, varm kärlek till
Min faders stolta verk, vår svenska frihet,
Den friska plantan, knappt till knoppning hunnen;
Och ofta knöt jag maktlös vredes hand,

Då mina äldre bröders vankelmod
Och lejda prester och hersklysten adel
Det stora verket skakade till fall. —
Det kom min tid. Den kom som stormen kommer
Och såsom stormen skall jag rensa norden
Från allt det qvalm, som ligger i dess luft,
Från allt det grus, som samlats på dess jord.
Min segren är och den skall så begagnas,
Att ingen arm skall mer mig den bestrida.
Min domen är och den skall fällas så,
Att ingen pjunkig nåd skall yxan hämma.
Mitt Sverige är och kronan skall bli min,
Se'n jag med frid och välstånd landet krönt.

(Vändande sig till Scheel.)

Hur är det, Scheel? Har rådsförsamlingen
Uppsatt anklagelsen och domen re'n?

SCHEEL *(räcker honom tvenne papper).*

Här äro båda.

HERTIGEN *(ögnande i dem).*

Riksförrädare och dödsdom.

(Återger honom skriften.)

Godt! — det vill säga rätt — och rätt skall ske!

EN OFFICER *(inträder och framräcker ett bref till Hertigen).*

Ett sändebud från Polen upp vi snappat,
Som hade detta bref till Arvid Stålarm.

HERTIGEN *(emottager brefvet).*

Från Sigismund! Nu kan han gerna få det.

(Officern går.)

Fångvaktare! Låt upp för Arvid Stålarm
Och gif åt honom detta. *(Lemnar brefvet till fångvaktaren. Till Scheel.)* Kom, vi draga
Tillbaka oss. *(Drager sig tillika med Scheel afsides).*

Femte Scenen.

DE FÖRRE. ARVID STÅLARM *(från dörren till venster).*

FÅNGVAKTAREN.

Herr öfverste, kom ut.
Jag har ett bref till er. *(Lemnar det.)*

STÅLARM.

Från Sigismund!
Som till en död! „Min käre Arvid Stålarm . . .
Vi tacke dig för . . . gerna ville vi . . .
Har icke kunnat sända någon hjelp . . .
Vi tvifle om . . . mitt öga sömnlöst är
För allt det blod, som fåfängt blifvit gjutet . . .
Farväl, mitt Sverige! . . . hellre håller jag
Den sanna läran och förlorar kronan . . .
Förr'n för min skull norden sönderremnar . . .
Jag i min oväns hand det lemnar . . .
Må Gud omvända det . . . kom hit till mig . . .
En tacksam kung i Polen väntar dig.“ . . .
Det var det sista. Krossad såsom fader,
Med ära fläckad af mitt eget barn,
Besegrad, fången; — detta måttet rågat.
(Betäcker sina ögon med brefvet och börjar, vacklande, återgå till sitt fängelse.)

HERTIGEN *(med dödsdomen i handen).*

Här är en skrift, som också gäller er —
Ej från en kung, men från er fosterjord.

STÅLARM.

Ni, hertig, här! Den skrift, som ni mig ger,
Jag känner den, behöfver den ej se,
Och svarar detta blott: jag lydt min konung.

HERTIGEN.

I sista ögonblicket har du stått
Mig efter lif och ära, — läs din död!

STÅLARM.

Jag ej begär er nåd. Vår strid är slut,
Ert Finland är och Sigismund oss lemnat.
Då är det bäst, att jag till döden går.

(Böjer ett knä.)

Dock, nåd, o hertig, åt den lilla skara,
Som återstår af dem, min fana följt.
Min ordern var, men modet det var deras.
Och om ni önskar fosterlandets väl,
Dess ädla söner för dess framtid spara

HERTIGEN.

Det var engång jag gaf er nåd, då sade
Jag här: Ve dem, som gäcka denna nåd,
Jag återkommer och då finns ej skoning. —
Nu är jag här; mitt ord står fast. Välan!

STÅLARM.

Dränk i vårt blod ert namn för efterverlden;
Och, att den ingen misskund må er ge,
Dränk det också i Johan Flemings blod!

HERTIGEN.

Du djerfve! Döden snart skall tysta dig!
För honom in i fängelset tillbaka. —

STÅLARM *(föres af fångvaktaren tillbaka i fängelset).*

HERTIGEN.

Scheel! Känner du den unge Johan Fleming?

SCHEEL.

Hvad jag om honom hört, besanna tycks
Att stränge män få milda, fromma söner.
Ung, skuldlös, ädel, kom han hit uti
Arfsangelägenheter ifrån Warschau
Och deltog nu i striden först. Ej han
Har som de andre, då de slottet stängde
För oss, mot Eder brutit gamla löften.

HERTIGEN.

Dock var det han, som skulle minan tända.

SCHEEL.

Förledd utaf sitt mod och af sin oskuld. —

HERTIGEN.

Nåväl, för honom hit; jag pröfva vill
Hvad godt, som kan en Fleming höra till.

Sjette Scenen.

HERTIGEN. SCHEEL. FÅNGVAKTAREN *(för ut)* JOHAN FLEMING, *(hvarefter han och Scheel draga sig åt bakgrunden).*

JOHAN FLEMING *(för sig).*

Det är då han; — så mycket lik min konung,
Som äregirigheten liknar äran
Och våldet makten.

HERTIGEN *(för sig).*

Detta sonen är
Då till Klaes Fleming, han den ende, som
Med mig sig kunde mäta, fast, beslutsam
Och hård som jag, — min ovän bortom döden.

JOHAN FLEMING *(för sig).*

I lyckans dag jag fann så lätt att dö.
Du, hjerta, nu, när allt du har förlorat,
Hur kan der hoppet ännu hviska: lef!
Om åter till min dyre kung jag länder,
Det är ej den, som for, som återvänder.

HERTIGEN.

Man sagt mig, Johan Fleming, att ni är
Till domen mindre skyldig än de andra.
Träd närmare! Nåväl, om ni, befriad,
Vill ingå i min tjenst och öfvergifva
Er plats i Warschaus hof hos Sigismund,
Så tag på tillgift och försoning här
Min hand emot.

JOHAN FLEMIMG.

Ers Fursteliga Nåde!
Så högt jag skattar edert ädla anbud,
Så högt ni säkert ock den känsla skattar,
Som här vid dödens rand mitt svar dikterar.
Jag har ej någon skälig orsak, hvarför
Jag skulle öfverge min käre konung
Och bryta otacksamt min tro mot honom.
(Böjer ett knä.)
Jag får, jag kan ej mer än vördnadsfullt
Begära här en fri och högsint nåd.

HERTIGEN *(dystert leende)*.

Och hvilka vilkor vill du föreskrifva,
För att af dig, lifdömde domare,
Min nåd mot dig bedömmas må som högsint?

JOHAN FLEMING.

Gif mig ett straff, jag är ju fånge vorden;
Sänd mig i landsflykt bort från fosterjorden.
Det är mitt halfva lif, jag så er ger,
Men konung, tro och ära gälla mer.

HERTIGEN.

Hvi vördar du mig ej med tvenne knän?

JOHAN FLEMING *(stiger upp)*

Så har jag vördat ingen ann' än Gud
Och den, som han sin makt på jorden gifvit.
Den hedern spar jag åt min Gud och konung.

HERTIGEN.

Du nogsamt mig tillkännager, att du
Din fars natur och stora mod har ärft,

Och varnar oss för det, som utaf dig
Att vänta vore, om du lefva finge.

JOHAN FLEMING.

Ers Nåd, jag svär . . . .

HERTIGEN.

Du svär med halfva själen,
Halft knäfall och halft samvete. Min nåd
Du har försmått. Jag litar ej på löften.
Invid schavotten råkas vi. Farväl! —
Och nu till Daniel Hjort. Kom, följ mig Scheel!

(Går med Scheel genom mellersta dörren i fonden, hvilken öppnas af fångvaktaren.)

JOHAN FLEMING.

Således döden! — Blott en flyktig dröm
Min lefnad var och intet spår på jorden
Jag lemnar efter mig. O, det är tungt,
Det är dock tungt att i sin ungdom dö! —

Sjunde Scenen.

JOHAN FLEMING. FÅNGVAKTAREN. OLOF KLAESSON *(inkommer)*.

OLOF KLAESSON.

Jag måste bort. Har något värf du qvar,
Som jag fullborda kan?

JOHAN FLEMING.

Min moder helsa
Och skaffa Sigrid en välsignad graf.
Farväl! —

OLOF KLAESSON.

Farväl!

FÅNGVAKTAREN.

Om längre här ni dröjer,
Jag svarar icke för hvad sker.

JOHAN FLEMING.

Farväl!

(Går in i sitt fängelse.)

FÅNGVAKTAREN.

Hör ni, de komma re'n!

OLOF KLAESSON.

Var lugn!

(Fångvaktaren öppnar mellersta dörren. Olof Klaesson döljer sig bakom den.)

Åttonde Scenen.

DE FÖRRE. HERTIGEN. SCHEEL. DANIEL HJORT *(Inträda genom den uppslagna dörren).*

DANIEL HJORT.

Hvad ämnar
Han ställa till med mig? Jag ser på honom,
Att han föraktar mig.

SCHEEL *(till Daniel Hjort).*

Ni blir efter.
Vill ni bli qvar!

DANIEL HJORT.

Jag kommer. — Må de ämna
Mig hvad som helst, jag trotsar dem och allt.
(Hertigen, Scheel och Daniel Hjort gå ut till venster.)

OLOF KLAESSON *(i beredskap att följa dem).*

Än finnes jag, som följer edra spår,
Ett värf i lifvet än mig återstår!
(Går hastigt efter de andra.)

Tabså.

(En öppen plats i närheten af slottet. Åbo stad på afstånd i fonden. Till höger en kulle.)

Nionde Scenen.

EBBA FLEMING *(ledd af)* ERICUS ERICI.
HERTIG KARL *(mötande dem).*

HERTIGEN.

Man får då ändtligen er se, herr bisp!
(Med en blick på Ebba Fleming.)
Dock tycks ni hafva sörjt för, att vårt möte
Ej må mitt sinne vända till er fördel.

ERICUS ERICI.

Ej derför heller är jag här. Mitt kall
Är sorgen trösta och de stolta varna.

HERTIGEN.

Om ni det sednare förut här gjort,
Det förra nu ni hade kunnat spara, —

Då mindre blod, som mindre tårar nu
Erfordrats för att här jag skulle stå.

EBBA FLEMING.

Och skulle aldrig här ers Nåde stått,
Om ej med svek J farit.

HERTIGEN.

Rättvis hämnd,
Som ur er egen våldsmakt har växt upp.

EBBA FLEMING.

En fördelaktig dikt för Eders Nåde.
(Klockringning.)

HERTIGEN.

J stolta fru, var nöjd att ni är qvinna!
Er annars gällde dessa klockor ock. *(Går.)*

EBBA FLEMING.

Dödsringningen! — Nåd! . . . nej han skall ej lägga
Till sin triumf en krossad moders tår.

ERICUS ERICI.

Så gjut den då i skötet af den vän,
Som huru hårdt Han ock oss menskor dömmer,
Ett ödmjukt hjertas bön dock aldrig glömmer.

EBBA FLEMING.

Led mig till kullen der. — Tack, här i frid
Mig lemna åt mig sjelf. Gå, jag det önskar!

ERICUS ERICI.

Jag vet er vilja vörda. Om ni skulle
Behöfva mig, så är jag i er närhet. *(Går.)*

Tionde Scenen.

EBBA FLEMING *(ensam på kullen. Menighet från Åbo vandrar då och då öfver scenen i fonden.)*

EBBA FLEMING.

Se skarorna, hur liknöjdt fram de vandra
I högtidskläder. Ingen hör oss mer.
Blott klockorna de höras. Dödens ringning
Det är för allt jag hade qvar på jorden.
Nu dör den sista glansen af vår ära,
Nu bryts den sista spillran af vår makt,
Nu går den siste af vårt namn till döden
Och denne siste är min ende son;
Och griften, der vår vapensköld skall krossas,
Är en schavott! — Och ingen hör oss mer.
Ack, ej ens Gud. Min själ till himmelen
Ej når. Böjd emot jorden stapplar den.

(Lutar sig ner mot kullen med bortskymdt ansigte.)

Elfte Scenen.

EBBA FLEMING. KATRI.

KATRI *(uppstiger på kullen bakom Ebba Fleming).*

Så kom en gång dock hämndens dag. Se der! —

EBBA FLEMING *(i samma ställning som förut).*

Hvem talar här? — Kan ni en bön mig lära,
Som himlen når?

KATRI.

Se opp!

EBBA FLEMING *(ser upp).*

Ah! samma syn!

KATRI.

Stig högre upp, kom, skåda hur din son
Till döden går!

EBBA FLEMING.

Hvad har jag gjort dig, att
Du mig förkrossa vill?

KATRI.

Hvad gjorde jag,
Att ni mig krossade?

EBBA FLEMING.

Är du en moder,
Så gå! —

KATRI.

Jag var en gång, hvad nu du är,
Nu är jag, hvad du varit förr.

EBBA FLEMING.

Erici!

KATRI.

Din make tog min fars, min makes hufvud.

EBBA FLEMING.

Erici! *(Klockringningen upphör.)*

Tolfte Scenen.

DE FÖRRA. ERICUS ERICI *(inkommer)*.

KATRI.

Och din son han är ej mer.

EBBA FLEMING.

Gud!

KATRI.

Och min son var den, som störtat er!

ERICUS ERICI.

Hör opp, hvem än du är, och minns att hämnden
Ej menniskan tillhör.

Trettonde Scenen.

DE FÖRRA. HERTIGEN. SCHEEL. HERRAR i Hertigens svit. MENIGHET från Åbo. KNEKTAR. DANIEL HJORT.

HERTIGEN.

Slut är vårt värf.
Men, innan vi gå bort från denna plats,

Der med så mycket blod vi rikets frid
Ha tvungits köpa och besegla, har
Jag ännu en förrättning qvar. Träd fram
Intill min sida, Daniel Hjort! Om du
För guld, för gunstbegär ditt värf utfört,
Fast detta värf mitt lif och slottet räddat,
Jag med din handling lemnade dig ensam;
Men då jag väger upp din lefnadssaga,
Din stams förtryckta rätt, mot det du gjort, —
Jag hade aldrig älskat detta folk,
Jag suttit falsk och språkat i dess kojor,
Om jag fördöma kunde. — Derför tag
Din faders ring tillbaka af min hand,
Och för att intet minne af det flydda
Må fästas vid ditt namn, välj dig ett nytt,
Och, för att ingen må dig våga skymfa,
Se här ett svärd. För så det i min tjenst,
Att jag får heder af Bengt Ilkas son!

DANIEL HJORT *(mottager svärdet, blickande på menigheten. För sig).*

Hur blicka de på mig!

KATRI.

Min son!

DANIEL HJORT.

Min moder!
Nu tryck mig till ditt hjerta, göm mitt hufvud,
Att ingen ser mig, göm det vid din barm,
Och älska, älska mig!

EBBA FLEMING.

Han — hennes son!
Det var dock sannt. Om himlen rättvis är,
Hvi faller blott på mig dess hand!

(Sorl och rörelse bland menigheten.)

Fjortonde Scenen.

DE FÖRRA. BÄRARE *(med en bår, på hvilken Sigrid Stålarm ligger i hvit klädning, gyllne smycken öfver pannan och sjögräs, som snärjt sig i lockarna och fastnat på klädningen).* OLOF KLAESSON *(framträder bland menigheten).*

EN BÄRARE *(i det han inkommer).*

Gif rum!

HERTIGEN.

En drunknad flicka!

SCHEEL.

Arvid Stålarms dotter!

DANIEL HJORT.

Ah! Det är hon! *(Paus.)* Blef det till slut ditt öde!
(Vildt.) Bort! För de döde till de döde!

(Bärarena bortföra båren.)

DANIEL HJORT *(till sin moder).*

Nu,
Min mor, blif åter lugn och lycklig du!
Bort med all bitterhet ifrån ditt hjerta,

Bort med hvart minne från de dunkla dar!
Se hertigen! se dagen ljus och klar!
Flydd är all strid, all hämnd, allt hat, all smärta!
Nu vill jag lefva upp på nytt för dig,
Det som har varit, jaga undan, döda.
För ädla värf mitt hjerta blott skall glöda.

KATRI *(afbrytande)*.

Min son, jag gjort dig ondt?

DANIEL HJORT.

Tänk ej på mig!
Tänk på den tid, som ändteligen randas,
Uppå det folk, som nu befriadt andas! —
Mig — ondt? — Nej! Lifvets höjder vinka mig
Och att dem hinna står jag redobogen.

OLOF KLAESSON *(med handen om svärdfästet)*.

När högst är säden, är till skörd den mogen.

DANIEL HJORT *(till Katri)*.

Du skall mig trotsig, stolt och verksam se,
Kraft har jag än. Än jag ej bruten är.
Och högt för verlden jag mitt hufvud bär!

OLOF KLAESSON *(sticker Daniel Hjort genom hjertat, att han faller)*.

Tag här — din handlings rätta lön, förrädare!

DANIEL HJORT.

Ah! —!——! Ve! *(Dör.)*

KATRI.

Min son!

HERTIGEN.

Hvem var det?

OLOF KLAESSON.

Klaesson Fleming!

HERTIGEN.

Det blir på denna jord din sista bragd!
(Ger ett tecken åt knektarne att gripa Olof Klaesson.)

OLOF KLAESSON.

Det var en nyhet, känd förr'n den var sagd!
(Går med knektarne.)

KATRI.

Uppvakna son!

EBBA FLEMING *(för sig)*.

Han står för himlens dom!

KATRI.

Det var min skuld! — Död! — Krossad är jag här.
Min son! O, tag mig, tag mig med i döden!

HERTIGEN.

Så ville jag ej ändra dina öden.
Ett trappsteg blef du fallne yngling der,
Som lyfte herrskarns fot och föll i sär. —
(Fanfarer höras.)

Hör menighet! Fanfarerna oss kalla,
Till makten mig, till frid och framtid alla!

ERICUS ERICI.

Du Evige! Behöfves då, att allt
På hvilket verlden hvilar, kärlek, trohet
Och pligt och ära, svigta skall som rö
Och tusen hjertan brista, för att verlden
Skall skuffas fram en tumsbredd på sin väg!

Slut.

~~314. VII. 45.~~
Sv. skönl. l.

B2377